CYNGOR SIR CEREDIGION COUNTY COUNCIL

Adroddiad i'r: **Cabinet**

Dyddiad y Cyfarfod: **18 Chwefror 2025**

Teitl: **Polisi Dyrannu Cyffredin (Drafft)**

Pwrpas yr adroddiad: **Polisi Dyrannu Cyffredin (Drafft)**

Er: **Penderfyniad**

Portffolio Cabinet ac Aelod Cabinet:
Y Cynghorydd Matthew Vaux, Aelod Cabinet ar gyfer Partneriaethau, Gwasanaethau Tai, Cyfreithiol a Llywodraethu a Diogelu'r Cyhoedd

Cyflwyniad
Mae Cyngor Sir Ceredigion (y Cyngor), mewn cytundeb â'n Cymdeithasau Tai partner, Barcud, Caredig a Thai Wales and West yn gweithredu Polisi Dyrannu Cyffredinol. Mae hyn yn golygu fod pob cais am lety cymdeithasol, waeth pwy yw'r landlord, yn cael eu cyflwyno i'r Cyngor drwy ein gwefan Opsiynau Tai Ceredigion. Mae pob uned tai cymdeithasol yng Ngheredigion yn cael ei ddyrannu gan Landlord yr eiddo yn unol â'r polisi hwn.

Mae'r Cyngor wedi cyd-weithio gyda'i bartneriaid i adolygu'r Polisi Dyrannu ar y cyd. Mae amgylchiadau'n newid ac mae angen adlewyrchu hyn mewn polisi dyrannu diwygiedig. Mae'r galw cynyddol am Dai Cymdeithasol ynghyd â'r awydd i gynnal a chryfhau cymunedau lleol wedi ein harwain at gynnal adolygiad trylwyr o'r ffordd y mae tai yn cael eu dyrannu yn y Sir.

Mae'r polisi presennol wedi bodoli ers 2016 ac fe'i hadolygwyd yn 2019. Ers hynny, bu newid yn y dirwedd, y mwyaf amlwg o'r rhain yw prisiau tai, costau byw, ffocws Llywodraeth Cymru ar ddigartrefedd a'r cynnydd yn y galw ar y gofrestr dai a'r gwasanaeth digartrefedd.

Y Sefyllfa Bresennol
Ar 19 Rhagfyr 2024, roedd 2082 o geisiadau cofrestr tai gweithredol, gyda 1009 o'r rhain, ychydig o dan 50%, wedi'u nodi ym mand blaenoriaeth (A/B/C) o'r Polisi fel y mae ar hyn o bryd.

Mae'r pwysau uchod wedi arwain at newid sylweddol i'r Polisi Dyrannu, gan ganolbwyntio'n llwyr ar yr angen am dai. Er bod y bandiau a'r cwotâu wedi'u diwygio ychydig, mae'r prif egwyddorion yn aros yr un fath â'r Polisi blaenorol gan sicrhau ein bod yn cyflawni ein dyletswyddau deddfwriaethol a'u cryfhau ymhellach er mwyn sicrhau bod amrywiaeth o anghenion a grwpiau sy'n agored i niwed yn cael eu cofnodi o fewn y polisi. Mae rhai o'r newidiadau allweddol fel a ganlyn:

- Gwaredu'r ffactor 5 mlynedd byw a gweithio o'r band blaenoriaeth.

- Cynyddu'r cyfnod cyflogaeth fel maen prawf cysylltiad lleol, o 3 blynedd i 5 mlynedd.

- Ychwanegu rhai sy'n gadael gofal – band blaenoriaeth i'r rhai sydd wedi bod yng ngofal Cyngor Sir Ceredigion am o leiaf 13 wythnos, a fydd yn dod i ben ar ôl eu pen-blwydd yn 16 oed gan ddisodli'r meini prawf cysylltiad lleol.

- Ychwanegu "fforddiadwyedd tai" fel ffactor blaenoriaeth, waeth beth fo'u henillion (lle mae cyfrifiadau'n dangos bod tai presennol yn anfforddiadwy).

Canfyddiadau'r ymgynghoriad

Cadarnhaodd yr Ymgynghoriad ein bod wedi ymdrin â'r anghenion lleol a deddfwriaethol ac wedi cyflawni'r nodau yr oeddem yn gobeithio eu cyflawni hefyd. Cawsom gyfran fawr o ymatebion o'n hymgeiswyr cofrestr tai presennol, rhain oedd ein cynulleidfa darged yn ystod y broses hon ac felly mae'n braf gallu nodi hyn. Cawsom hefyd adborth gan Barcud, un o'n partneriaid, a wnaeth mân sylwadau'n unig gan gadarnhau ein hamcanion. Mae'n hanfodol fod ein partneriaid cymdeithasau tai yn cydsynio. Cymerodd y 3 phartner rhan mewn gweithdai i ddatblygu'r polisi ac felly maent yn gytûn o ran y Polisi arfaethedig. Bydd y Polisi arfaethedig yn mynd gerbron eu Byrddau fel y bo hynny'n briodol.

Proses

Byddwn yn ysgrifennu at bob ymgeisydd sydd ar y gofrestr tai gweithredol, pan fo'n briodol, i roi gwybod y bydd eu ceisiadau yn cael eu cau, a bydd angen iddynt wneud cais o'r newydd yn unol â'r Polisi newydd. O ystyried y cysylltwyd â'r holl ymgeiswyr gweithredol presennol ynghylch yr Ymgynghoriad a chynghori y bydd hyn yn digwydd, gobeithir na fydd gormod o wrthwynebiad i hyn. Mae angen i'r broses ddigwydd yn y dull hwn er mwyn sicrhau bod yr ymgeiswyr yn derbyn y cwestiynau newydd yn unol â'r polisi newydd. Byddwn yn ceisio tarfu cyn lleied â phosibl drwy sicrhau bod staff ar gael i gefnogi ymgeiswyr drwy'r broses hon gan weithredu'r ceisiadau cyn gynted â phosibl. Byddwn hefyd yn sicrhau y bydd ymgeiswyr sydd â blaenoriaeth a grwpiau sy'n agored i niwed yn cael eu targedu ar gyfer cefnogaeth a blaenoriaeth. e.e. Ymgeiswyr Gofal Ychwanegol, achosion o ddigartrefedd ac ati. Gellir gweithredu hyn drwy staff tai mewnol, staff cymdeithasau tai a darparwyr grantiau cymorth tai.

Byddwn hefyd yn ceisio anrhydeddu dyddiad aros presennol yr ymgeiswyr tra bod y gofrestr ar gau, os ydynt yn cyflwyno cais newydd o fewn 8 wythnos. Bydd ail gyflwyno ceisiadau ar ôl y dyddiad hwn yn cael eu trin â disgresiwn. Bydd hyn yn sicrhau bod rhestr aros raddol yn bodoli o'r dechrau.

Y camau nesaf

Os ceir cytundeb gan y Cabinet, rydym yn bwriadu gweithredu'r polisi newydd yn Haf 2025.

I gyflawni erbyn y dyddiad cau hwn, bydd gofyn i ni wneud newidiadau i'n system TG, ac rydym wedi dod i gytundeb mewnol y bydd y Gofrestr Tai ar gau i ymgeiswyr newydd am fis yn arwain at y dyddiad gweithredu. Bydd dyraniadau tai cymdeithasol yn parhau i gael eu cynnal o'r Gofrestr wreiddiol yn ystod y cyfnod cyn gweithredu. Fodd bynnag, ni fydd unrhyw ddyraniadau yn cael eu cynnal am y pythefnos yn syth ar ôl i'r system fynd yn fyw i ganiatáu amser i'r rhestr aros gronni ôl geisiadau a

aseswyd yn erbyn y Polisi newydd. Cytunwyd ar hyn gyda'n Partneriaid Cymdeithas Tai, oherwydd yr effaith ar eu dyraniadau.

Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol:
Oes Asesiad Effaith Integredig wedi ei gwblhau? Os na, esboniwch pam

Oes- atodiad 2.

Crynodeb o'r Asesiad Effaith Integredig:

Hirdymor: Bydd y polisi yn cael ei adolygu'n rheolaidd gan yr Awdurdod Lleol a'i bartneriaid er mwyn sicrhau ei fod yn dal i ddiwallu anghenion preswylwyr a'i ddiwygio yn unol â hynny fel y bo'n briodol.

Cydweithio: Datblygwyd y Polisi ar y cyd â Phartneriaid a byddwn yn parhau i weithio ar y cyd er mwyn sicrhau'r llwyddiant mwyaf posibl o ddyraniadau i'r rhai a nodwyd fel rhai sydd â'r angen mwyaf am dai. Trefnwyd cyfarfodydd rhwng yr Awdurdod Lleol, Barcud, Cymru a'r Gorllewin i weithio drwyddynt a chytuno ar y newidiadau i'r polisi.

Cynnwys: Cynhaliwyd ymgynghoriad cyhoeddus llawn a rhannwyd y canfyddiadau.
Mae trafodaethau eisoes wedi cael eu cynnal gyda'n Partneriaid Cymdeithas Tai, Rheolwyr Corfforaethol a Swyddogion Arweiniol Corfforaethol perthnasol, ac aelodau priodol o'r tîm tai.

Atal: Bydd y polisi yn cael effaith gadarnhaol gan sicrhau bod tai yn cael eu dyrannu mewn lleoliad addas all alluogi pobl i fyw gartref am fwy o amser; Mae ganddo'r potensial i greu cymunedau mwy gwydn a chysylltiedig a gwella iechyd a lles pobl. Gyda dwysedd uchel o siaradwyr Cymraeg o fewn y Sir, mae angen sicrhau, cyn belled ag y bo modd, fod yr angen tai yn meithrin a chryfhau'r iaith.

Integreiddio: Mae'r Polisi yn dibynnu ar gydweithio a gweithio mewn partneriaeth i sicrhau bod y dyraniadau mwyaf addas yn cael eu gwneud. Datblygwyd y Polisi gyda phartneriaid a bydd yn parhau i gael ei fonitro gan yr Uwch Swyddog Tai – Strategaeth a Monitro.

Argymhelliad / Argymhellion:
I fabwysiadu'r Polisi Dyrannu Cyffredin diwygiedig (Atodiad 1), gan ddod i rym o Haf 2025.

Rheswm / Rhesymau dros y penderfyniad:
Galluogi'r Cyngor i gyflawni ei ddyletswydd statudol i sicrhau bod tai cymdeithasol yn cael eu dyrannu i'r rhai sydd â'r angen mwyaf am dai.

Trosolwg a Chraffu:
Trafodwyd y Polisi Dyrannu Cyffredin yn y Pwyllgor Trosolwg a Chraffu Cymunedau Iachach, ar 22 Ionawr 2025.

Fframwaith Polisi:
Amherthnasol

Amcanion Llesiant Corfforaethol:

- Hybu'r economi, cefnogi busnesau a galluogi cyflogaeth
- Creu cymunedau gofalgar ac iach
- Creu cymunedau cynaliadwy a gwyrdd sydd wedi'u cysylltu'n dda â'i gilydd

Goblygiadau Cyllid a Chaffael:
Amherthnasol

Goblygiadau cyfreithiol:
Amherthnasol

Goblygiadau staffio:
Amherthnasol

Goblygiadau eiddo / asedau:
Amherthnasol

Risg(iau):
Amherthnasol

Pwerau Statudol:
Deddf Tai (Cymru) 2014

Papurau Cefndir:
Amherthnasol

Atodiadau:
Atodiad 1- Polisi Dyrannu Cyffredin
Atodiad 2- Asesiad Effaith Integredig
Atodiad 3- Crynodeb o'r ymatebion i'r Ymgynghoriad Tai
Atodiad 4- Ymatebion i'r Ymgynghoriad (data)

Swyddog Arweiniol Corfforaethol:
Greg Jones, Swyddog Arweiniol Corfforaethol (dros dro) – Porth Cymorth Cynnar

Swyddog Adrodd:
Llŷr Hughes, Rheolwr Corfforaethol – Gwasanaethau Tai

Dyddiad:
23/01/2025

Atodiad 1

Cyngor Sir
CEREDIGION
County Council

Polisi Dyrannu Cyffredinol Ceredigion

Partneriaid

Barcud Uned 4 Parc Busnes Pont Steffan Lampeter SA48 7HH	Caredig Ltd 43 Walter Road Abertawe SA1 5PN
Cyngor Sir Ceredigion Penmorfa Aberaeron SA43 0PA	Tai Wales & West Cwrt y Llan Castell Newydd Emlyn SA38 9AB

Mae'r ddogfen hon i'w chael yn Gymraeg neu Saesneg. Os ydych angen y ddogfen yn Saesneg neu mewn fformat arall, fel print mawr neu gefndir lliw, a wnewch chi plis gysylltu â cerys.purches-phillips@ceredigion.gov.uk

CYNNWYS

Cyflwyniad	4
Cyflwyno Cais am Lety	5
Y Broses Ymgeisio	6
Prif Amcanion	7
Y System Fandio	10
Asesu’r Angen am Dai	12
Bandiau—Cipolwg	17
Dyrannu	19
Mathau o lety	20
Gwybodaeth ychwanegol	22
Proses Apêl	23
Cydraddoldeb ac Amrywiaeth	24
Datganiad Cyfrinachedd	24

Cyflwyniad

Mae Cyngor Sir Ceredigion (y Cyngor), mewn cytundeb â'n Cymdeithasau Tai partner, Barcud, Caredig a Thai Wales and West yn gweithredu Polisi Dyrannu Cyffredinol. Mae hyn yn golygu fod pob cais am lety cymdeithasol, waeth pwy yw'r landlord, yn cael eu cyflwyno i'r Cyngor drwy ein gwefan Opsiynau Tai Ceredigion. Mae pob uned tai cymdeithasol yng Ngheredigion yn cael ei ddyrannu gan Landlord yr eiddo yn unol â'r polisi hwn.

Mae'r Cyngor wedi cyd-weithio gyda'i bartneriaid i adolygu'r Polisi Dyrannu ar y cyd. Mae amgylchiadau'n newid ac mae angen adlewyrchu hyn mewn polisi dyrannu diwygiedig. Mae'r galw cynyddol am Dai Cymdeithasol ynghyd â'r awydd i gynnal a chryfhau cymunedau lleol wedi ein harwain at gynnal adolygiad trylwyr o'r ffordd y mae tai yn cael eu dyrannu yn y Sir.

Cyflwyno Cais am Lety

Mae'r Tîm Cofrestr Tai yng Nghyngor Sir Ceredigion yn cynnal y Gofrestr Tai ar ran ein partneriaid ac yn ymdrin â cheisiadau yn unol â'r polisi hwn. Mae Aelwydydd sydd ar y gofrestr yn cael eu blaenoriaethu ar sail angen, cysylltiadau lleol ac aros-amser. Bydd ymgeisydd yn cael ei osod mewn Band yn unol â'r amodau hyn.

Bydd Landlordiaid Cymdeithasol, sydd ag eiddo i'w osod, yn defnyddio'r Gofrestr Tai Cymdeithasol i ddarganfod pa ymgeisydd sydd â'r angen mwyaf ac sydd wedi bod ar y gofrestr, am y cyfnod hiraf gan ystyried cymunedau cymysg. Mae'r Gofrestr yn cael ei diweddaru a gofynnir i aelwydydd adolygu eu hamgylchiadau bob 12 mis neu roi gwybod i ni os oes unrhyw newid i'w hamgylchiadau. Mae ymgeiswyr newydd yn cael eu cynnwys ar y Gofrestr unwaith y bydd eu cais wedi'i gwblhau.

Gall ymgeiswyr sydd wedi'u hasesu fel rhai nad ydynt mewn angen am lety, aros ar y Gofrestr ond ni fyddant yn cael unrhyw flaenoriaeth. O bryd i'w gilydd bydd llefydd gwag yn dod i'r amlwg lle gellir paru o'r bandiau sydd heb flaenoriaeth. Bydd cysylltiadau lleol yn ofynnol.

Y Broses Ymgeisio

Rhaid eich bod dros 16 mlwydd oed i wneud cais i gael eich cynnwys ar y Gofrestr Tai. Fodd bynnag, un unol â Deddf Rhentu Cartrefi (Cymru), rhaid i chi fod dros 18 oed i fod yn Ddeiliad Cytundeb.

Gellir cyflwyno cais drwy'r Porth Opsiynau Tai Ceredigion: www.ceredigionhousingoptions.cymru neu trwy'r Ganolfan Gyswllt ar 01545 574123.

Mae'r wybodaeth a geisir yn cynnwys;

- Eich Rhif Yswiriant Gwladol
- Eich cyfeiriadau blaenorol
- Eich cysylltiad lleol â Cheredigion
- Incwm yr Aelwyd/cynilion
- Pwy sydd/neu sydd eisiau byw gyda chi
- Pa ardaloedd hoffech chi fyw ynddynt

Fel rhan o'r cais, efallai y byddwn ni'n gofyn i chi ddarparu dogfennaeth pellach i gefnogi eich cais. Byddwn ni'n rhoi gwybod i chi beth sydd ei angen a phryd.

Ar ôl derbyn yr holl wybodaeth sydd ei angen, a chwblhau eich asesiad, fe fyddwch yn cael eich gosod mewn Band priodol, a bydd eich cais yn fyw. Os nad ydym yn medru derbyn yr holl wybodaeth gennych chi, gall hyn arwain at gael eich gosod mewn Band heb-flaenoriaeth nes bydd y sefyllfa wedi'i datrys. Rhaid adnewyddu pob cais pob 12 mis, fe fyddwch yn derbyn hysbysiad, ar yr adeg y mae angen gwneud hyn.

Mae'r Polisi hwn hefyd yn berthnasol i ddeiliaid cytundeb tai sy'n dymuno symud i gartref cymdeithasol gwahanol. Bydd angen i ddeiliaid cytundeb tai sy'n dymuno symud gyflwyno cais am ddyraniad newydd drwy'r Gofrestr. Bydd yr un rheolau o safbwynt yr angen am lety yn cael eu hystyried o ran blaenoriaeth.

Nid yw pawb yn gymwys i gofrestru er mwyn gwneud cais am lety cymdeithasol. Mae hyn wedi'i fanylu mewn deddfwriaeth. Nid yw ymgeisydd sy'n 'berson o dramor' ac yn ddarostyngedig i reolaeth fewnfudo o fewn ystyr Deddf Lloches a Mewnfudo 1996, sydd heb 'ganiatâd i aros' yn y Deyrnas Unedig, neu sydd ag amod 'heb hawl i gyllid cyhoeddus' i'w 'caniatâd i aros' yn gymwys i ddyraniad tai cymdeithasol.

Os ydych chi'n Ddinesydd Prydeinig neu wedi derbyn caniatâd i aros am gyfnod di-derfyn, gydag hawl i gyllid cyhoeddus, yna rydych chi yn gymwys.

Ni all unigolion sydd ddim yn gymwys oherwydd yr amodau hyn deilyngu llety cymdeithasol hyd yn oed pe byddent yn gymwys fel arall ar sail angen am lety oherwydd digartrefedd, anabledd neu amodau

Prif Amcanion

Nodau lefel uchel y polisi yw darparu tai diogel i'r rhai mwyaf anghenus a sicrhau bod tai cymdeithasol yn cael eu hymgorffori fel rhan o gymunedau cynaliadwy yn enwedig mewn sir wledig fel Ceredigion. Nod y Polisi yw darparu tai i'r bobl fwyaf anghenus, na ellir diwallu eu hopsiynau tai y tu allan i'r sector Tai Cymdeithasol, a symleiddio proses ymgeisio y Gofrestr Tai ar gyfer cwsmeriaid ac asiantaethau partner, gyda'r bwriad o reoli disgwyliadau a dyheadau pobl am Dai Cymdeithasol.

Mae'r Polisi Dyrannu Cyffredin sydd wedi'i ail-ddrafftio yn adlewyrchu Deddf Tai (Cymru) 2014, Deddf Rhentu Cartrefi (Cymru) 2016 a'r rôl rydym yn ei chwarae wrth ddarparu tai fforddiadwy a chynaliadwy o ansawdd da yn y dyfodol, sy'n cyd-fynd â'n Strategaeth Tai Lleol.

Y Polisi Dyrannu Cyffredin yw'r prif fframwaith i'w ddefnyddio ar y cyd â'r Gofrestr Tai ac mae'n esbonio'r hyn y byddwn yn ei wneud o ran Tai Hygyrch, Tai ar gyfer Pobl Hŷn ac opsiynau tai amgen. Mae hyn yn caniatáu i ymgeiswyr wneud cais am gartref sy'n gweddu orau i'w gofynion.

Polisïau Gosod Lleol

Ar adegau, gellir cymhwyso Polisïau Gosod Lleol i ardaloedd neu eiddo penodol i ddiwallu anghenion y gymuned ac i sicrhau cymunedau cryfach.

Defnyddir Polisïau Gosod Lleol i gyflawni amrywiaeth eang o reolaeth tai ac amcanion polisi tai eraill, ac fel arfer fe'i gyflwynir lle mae'n ddymunol er mwyn newid cydbwysedd y gymuned neu sicrhau cymuned gytbwys ar adeg pan gaiff datblygiad newydd ei osod. Gall pob un o bartneriaid y gymdeithas dai gyflwyno Polisïau Gosod Lleol yn ardal eu stoc dai. Bydd Polisïau Gosod Lleol a gyflwynir yn cael eu cyhoeddi. Byddant yn cael eu monitro o ran effeithiolrwydd a'u hadolygu'n rheolaidd gan y Gymdeithas Tai, ar y cyd â'r Awdurdod Lleol fel y gellir eu diwygio neu eu dirymu os nad ydynt bellach yn briodol neu'n angenrheidiol.

Dylai fod sail dystiolaeth glir o'r angen cyn ystyried Polisi Gosod Lleol a dylid dim ond mabwysiadu polisi o'r fath yn dilyn ymgynghoriad â Bwrdd y Cymdeithasau Tai a'r Awdurdod Lleol.

Cryfhau Cymunedau

- Mae'r polisi dyrannu yn ceisio cynnal cymunedau trwy nifer o wahanol ddatganiadau polisi:
- Gweithredu'n gadarnhaol i fynd i'r afael ag effeithiau lefelau cyflog is na'r cyfartaledd yng Ngheredigion. Helpu teuluoedd ar incwm isel i fyw mewn tai saff a diogel drwy gydnabod fforddiadwyedd tai fel ffactor bandio newydd.
- Ceisio adeiladu cymunedau cynaliadwy a chymysg, drwy ddyrannu tai o bob un o'r tri band 'dewis rhesymol' (A-C) drwy system gwota.
- Cryfhau meini prawf cysylltiad lleol trwy ddefnyddio cyfnodau amser, cysylltiad lleol a Pholisïau Gosod Lleol fel ffactor, lle bo hynny'n briodol.
- Ystyried ymddygiad tenantiaid y Sector Preifat a'r deilwyr cytundeb Sector Cymdeithasol yn y gorffennol wrth ystyried cymhwysedd am ddyraniad. Os yw ymgeiswyr wedi ymddwyn mewn modd annerbyniol, efallai y byddant yn cael eu gosod mewn Band Blaenoriaeth Is, ac yna ni fyddant yn gymwys am ddyraniad.

Cyflawni Anghenion Tai

Mae'r polisi yn atgyfnerthu categorïau 'dewis rhesymol', sydd, yn ôl y gyfraith, angen pwyslais dyladwy mewn unrhyw bolisi ddyrannu. Yn ddiweddar, mae atal a lleddfu digartrefedd wedi derbyn sylw penodol trwy fesurau dros dro a gyflwynwyd yn sgil pandemig Covid19, cynlluniau ailgartrefu brys, ac ymyriadau polisi diweddar Llywodraeth Cymru, a gyflwynwyd mewn papur gwyn yn 2024. Lle bo'n briodol, rydym wedi ceisio gwella'r cyfleoedd ar gyfer tai cymdeithasol ar gyfer aelwydydd digartref, gan gydbwyso gofynion statudol ac anghenion acíwt gydag awydd i roi blaenoriaeth i'r rhai sydd â chysylltiad lleol. Nododd y papur gwyn rai meysydd a grwpiau penodol o bobl y dylid gwella cyfleoedd ar eu cyfer, ac rydym hefyd wedi ceisio ymgorffori hyn yn y polisi dyrannu newydd.

- Ceisio rhyddhau llety sydd wedi'i addasu i ganiatáu cyfleoedd am nifer fwy o eiddo sydd wedi'i addasu i bobl sydd eu hangen.
- Adlewyrchu'r angen drwy system fandio a dyrannu tai o fandiau penodol.
- Gweithio ochr yn ochr â'r Tîm Safonau Tai, i wella safonau llety yn y Sector Rhentu Preifat, i leihau'r galw ar y Sector Tai Cymdeithasol
- Cydnabod angen tai a ellir ei fodloni'n well y tu allan i'r sector Tai Cymdeithasol, gan gyfeirio i'r opsiwn tai mwyaf addas.

Y System Fandio

Sicrhau fod gan yr ymgeiswyr ddealltwriaeth glir o'u cyfle am denantiaeth ar rent cymdeithasol yw un o amcanion canolog y polisi hwn, a chynnig opsiynau mwy realistig i'r rhai nad ydynt yn bodloni'r gofynion ar gyfer tai cymdeithasol: Bydd y polisi yn:

- Defnyddio system fandio, i sicrhau fod y neges yn glir i'r ymgeiswyr.
- Defnyddio system 'amser-aros' fel ffordd deg o ddyrannu tai i bobl yr aseswyd bod ganddynt angen tebyg am dai.
- Gwahaniaethu'n glir rhwng y bandiau 'dewis rhesymol' a'r bandiau dewis nad ydynt yn rhesymol a chyfeirio ymgeiswyr at opsiynau tai eraill fel y bo'n briodol.
- Sicrhau bod y rhai sy'n gwneud cais am resymau tai o ansawdd gwael yn y sector preifat, yn cael eu cefnogi gan y tîm Safonau Tai, i fynd i'r afael â'r materion hyn a sicrhau bod tai rhent preifat mewn cyflwr da.
- Darparu cydweddiad uniongyrchol drwy'r system i dai priodol ac addas. Bydd ymgeiswyr ond yn gallu sicrhau cartref sy'n addas ar gyfer anghenion yr aelwyd ac ni fyddant yn gallu dewis opsiynau amgen amhriodol neu nodi math o lety.

Cyfrifiannell Ystafelloedd

Mae gan ymgeiswyr hawl i un ystafell wely ar gyfer pob un o'r canlynol o'u haelwyd:

- Cwpl priod neu ddau berson yn cyd-fyw fel pe baent yn briod
- Partneriaid sifil neu ddau berson sy'n cyd-fyw fel pe baent yn bartneriaid sifil
- Pob unigolyn 16 oed neu drosodd, nad ydynt yn disgyn o fewn yr is -baragraffau uchod
- Dau blentyn o'r un rhyw o dan 16 oed
- Dau blentyn o dan 10 oed waeth beth fo'u rhyw
- Plentyn ychwanegol na all rannu â phlentyn arall

Er enghraifft, bydd gan bâr priod gyda meibion 12 a 6 oed, a merched 5, 3 ac 1 oed angen a aseswyd am bedair ystafell wely:

Pâr priod	1 ystafell wely	Angen llety 4 ystafell wely
Meibion 12 a 6 oed	1 ystafell wely	
Merched 5 a 3 oed	1 ystafell wely	
Merch 1 oed	1 ystafell wely	

Blaenoriaethu ar sail amser-aros

Caiff ceisiadau eu gosod yn nhrefn eu cais gwreiddiol a blaenoriaethau eu hanghenion. Mae hyn yn sicrhau fod dyraniadau eiddo yn cael ei weinyddu i'r rhai sydd wedi bod yn aros am yr amser hiraf.

O'r herwydd, ni allwn roi dyddiad pendant pan fydd dyraniad yn cael ei wneud, ac mewn rhai achosion, gall ymgeiswyr fod yn aros am amser sylweddol, blynyddoedd o bosib.

Dewis Ardaloedd

Gall aelwydydd ddewis hyd at 5 lleoliad lle hoffent dderbyn cynnig am lety. Gellir gweld rhestr lawn o dddewisiadau ardaloedd yn y Porth Opsiynau Tai. Dylid ystyried y math o lety sydd i'w gael yn yr ardal o ddewis, ac os yw'n cwrdd ag anghenion yr aelwyd. Er enghraifft, does dim llety un-llawr mewn rhai ardaloedd, a all fod yn angenrheidiol o ran symudedd yr ymgeisydd. Ceir matric stoc yn y Porth.

Asesu’r Angen am Dai

Mae’r broses yn arwain yr ymgeisydd trwy dri cham gwahanol, a bydd pob un ohonynt yn helpu’r Gwasanaethau Tai, Partneriaid ac yn bwysicaf oll, yr ymgeiswyr eu hunain, i ddeall eu hangen am dai; a sicrhau bod Tai Cymdeithasol yn hygyrch i’r rhai mwyaf anghenus, a bod modd cyflawni blaenoriaethau strategol yr holl bartneriaid.

Cam 1: Adnabod yr Angen am Dai

Mae'r polisi yn dilyn deddfwriaeth fel y'i nodwyd yn a167 o Ddeddf Tai 1996. Rhaid rhoi blaenoriaeth resymol i'r grwpiau canlynol o bobl:

- Unigolion sy'n ddigartref yn unol ag ystyr Rhan 2 o'r Ddeddf Tai (Cymru) 2014. Bydd asesiad i benderfynu digartrefedd yn cael ei gynnal.
- Unigolion sydd â hawl i ddyletswydd digartrefedd statudol gan unrhyw Awdurdod Lleol o dan Ddeddf Tai (Cymru) 2014. Mae hyn yn cynnwys dyletswydd a66, a73 ac a75 fel y penderfynir o dan y Ddeddf.
- Pobl sy'n byw mewn tai aniechydol neu orlawn neu fel arall yn byw mewn amodau tai anfoddhaol. Efallai y bydd angen asesiad o amodau'r tai
- Pobl sydd angen symud ar sail feddygol neu les, o ganlyniad i effaith niweidiol eu llety presennol ar eu hiechyd a/neu eu lles.
- Pobl sydd angen symud i ardal benodol o fewn ardal yr Awdurdod Lleol, lle byddai methu diwallu'r angen hwnnw'n achosi caledi cymdeithasol neu les (iddynt hwy eu hunain neu i eraill). Mae hyn yn cynnwys cefnogi neu cael eu cefnogi gan eraill.

Er bod y polisi yn rhoi dewis rhesymol i'r grwpiau uchod, nodwyd anghenion lleol hefyd. Bydd cartrefi sydd â'r anghenion canlynol hefyd yn cael eu gosod mewn Band i'w dyrannu:

- Yn meddiannu llety rhent cymdeithasol yng Ngheredigion. Mae hyn yn ein helpu i baru aelwydydd gyda'r eiddo cywir trwy annog symudedd.
- Tai wedi'u haddasu a feddiannir gan ddeiliaid cytundeb yng Ngheredigion nad oes eu hangen mwyach. Mae hyn yn ein helpu i baru eiddo wedi'i addasu gyda'r rhai sydd ei angen.
- Ymgeiswyr sy'n barod i adael neu i symud ymlaen o leoliadau tai â chymorth a gofal. Lleoliadau a fwriadwyd yn y tymor byr yn unig yw'r rhain i'w helpu i gryfhau annibyniaeth neu adsefydlu, ac sy'n barod i symud ymlaen i fyw yn fwy annibynnol.
- Pobl sy'n gadael gofal. Mae hyn yn cynnwys pobl ifanc sydd wedi bod yng ngofal Cyngor Sir Ceredigion am o leiaf 13 wythnos, a ddaeth i ben ar ôl eu pen-blwydd yn 16 oed. Byddwn hefyd yn ystyried y rhai sy'n gadael Gofal, sydd wedi bod yng ngofal Awdurdodau Lleol eraill sy'n bodloni'r meini prawf cysylltiad lleol.
- Ymgeiswyr sy'n medru dangos bod cost tai yn y sector rhentu preifat ar gyfer maint eu cartref (yn seiliedig ar rent canolrif lleol) yn 30%, neu fwy, nag incwm gros eu haelwyd

Bydd pob un o'r grwpiau uchod yn cael eu gosod ym Mand A, B, C neu D, lle caiff dyraniadau eu gwneud. Bydd cyfle am ddyraniad yn gyfartal o Fandiau A, B neu C.

Ystyriaethau Ariannol

Cydnabyddir oherwydd bod cronfa gyfyngedig o dai cymdeithasol a galw cynyddol, y rhoddir blaenoriaeth am dai i'r rhai nad oes ganddynt y modd ariannol i ddiwallu eu hanghenion mewn ffyrdd eraill.

Bydd ymgeiswyr sydd ag angen tai heblaw am hyny, ond sydd ag ecwiti a chynilion o fwy na £90,000 yn cael dewis rhesymol, ac yn cael eu cynnwys ym Mand D. Mae eithriad i'r meini prawf hyn ar gyfer pobl hŷn sy'n ceisio llety gofal gwarchod/ychwanegol. Ni fyddai'r meini prawf ecwiti yn atal mynediad i lety i bobl hŷn.

Bydd cyfle cyfyngedig i gael eu dyrannu o Fand D.

Angen am Dai heb ei Adnabod

Nod y polisi yw sicrhau bod Tai Cymdeithasol yn cael eu dyrannu yn ôl angen, a bod ymgeiswyr nad ydynt yn cwrdd â’r angen a nodwyd yn cael gwybod hynny, a sicrhau eu bod yn ymwybodol o gyfleoedd tai ar wahân i eiddo rhent cymdeithasol.

Bydd ceisiadau sydd heb angen a nodwyd yn parhau i gael eu cynnwys ar y gofrestr, ond byddant yn cael eu rhoi ym Mand E. Mae hyn yn ein helpu i sefydlu dealltwriaeth ehangach o ddemograffeg a dyheadau aelwydydd yn y Sir i'n helpu gyda nodau strategol ehangach a datblygiadau yn y dyfodol. Gall y categori hwn gynnwys y grwpiau canlynol o bobl:

- Aelwydydd y mae eu heiddo rhent preifat angen gwaith trwsio, ond y gall, ac fe ddylai’r Landlord fynd i'r afael â hyn. Bydd atgyfeiriadau yn cael eu gwneud i'r Tîm Safonau Tai.
- Aelwydydd heb anghenion fel y nodwyd uchod. Gallai hyn gynnwys teuluoedd heb ardd neu'r rhai sy'n edrych i symud yn agosach at eu gwaith.
- Aelwydydd yr ydym yn eu hystyried i fod mewn cartrefi addas ar hyn o bryd.

Mae'n annhebygol y bydd ymgeiswyr ym Mand E yn cael dyraniad i dai cymdeithasol gan nad oes unrhyw anghenion amlwg.

Cam 2: Asesu Blaenoriaeth Is

Mae'r polisi yn ein galluogi i adnabod meini prawf y byddai'n atal ymgeisydd rhag derbyn cynnig am dai cymdeithasol dros dro. Rydym yn galw hyn yn gategori Blaenoriaeth Is. Nod hyn yw annog cyfrifoldeb yr ymgeiswyr i reoli anghenion eu haelwyd mewn ffordd resymol. Mae'r meini prawf fel a ganlyn:

- Ar sail ymddygiad annerbyniol (fel y'u diffinnir gan a55, Deddf Rhentu Cartrefi (Cymru) 2016).
- Mae aelod o'r aelwyd wedi bod yn euog o ymddygiad annerbyniol sy'n ddigon difrifol i'w gwneud yn anaddas fel deiliwr cytundeb ac;
- Ar adeg y cais maent yn dal i gael eu hystyried i fod yn ddeiliwr cytundeb anaddas.
- Gwrthod cynnig rhesymol, a aseswyd i fod yn un 'addas' yn unol â Gorchymyn Digartrefedd (Addasrwydd Llety) (Cymru) 2015. Mae hyn yn safoni'r modd yr ymdrinnir â chynigion sy'n cael eu gwrthod, rhwng ymgeiswyr digartref ac anghenion cyffredinol, yn ogystal ag ymateb i'r galw cynyddol am Dai Cymdeithasol, a'r angen i ddyrannu'n seiliedig ar angen yn hytrach na dewis.
- Ymgeiswyr sydd wedi gwaethygu'n fwriadol neu achosi eu sefyllfa dai gyda'r bwriad o sicrhau eiddo rhent cymdeithasol. Gallai hyn gynnwys y rhai sydd wedi gadael llety addas ac a fyddai, os cânt eu hasesu yn unol â digartrefedd, yn fwriadol ddigartref.

Os caiff ymgeisydd ei roi ym Mand F – Blaenoriaeth Is, bydd hyn yn cael ei adolygu'n flynyddol. Os gallant ddangos fod eu hymddygiad wedi'i newid (megis drwy eirda tenantiaeth newydd 12 mis o leiaf) neu newid i'w hamgylchiadau, gellir symud eu cais i'r band priodol.

Cam 3: Asesu Cysylltiad Lleol

Mae Deddf Tai 1996 yn caniatáu i bolisi ddyrannu ddyfarnu dewis ychwanegol ar gyfer disgrifiadau penodol o unigolion sydd eisoes o fewn categori blaenoriaeth rhesymol. Mae'r Cyngor a'i bartneriaid wedi dewis rhoi blaenoriaeth ychwanegol i ymgeiswyr y mae'n ystyried bod ganddynt Gysylltiad Lleol. Mae hyn yn sicrhau bod anghenion tai y preswylwyr presennol yn cael eu hystyried yn gyntaf.

Er mwyn bodloni meini prawf cysylltiad lleol, rhaid i'r ymgeisydd gwrdd â gofynion un o'r canlynol:

· Person sydd wedi byw yn Sir Ceredigion neu ambell ward ymylol penodol sy'n ffinio â'r prif drefi am bum mlynedd ar ddyddiad cyflwyno cais i'r Gofrestr.

· I gydnabod pwysigrwydd cefnogi cymunedau economaidd gynaliadwy, person sydd ar hyn o bryd yn cael ei gyflogi yng Ngheredigion ac am y pum mlynedd flaenorol, ar ddyddiad y cais.

· Unigolyn â theulu agos – a ddiffinnir fel rhieni (neu gyfatebol i rieni), neu frodyr a chwiorydd yng Ngheredigion, sydd wedi bod yn byw yn y Sir am o leiaf 10 mlynedd.

· Cyn-aelodau o'r lluoedd arfog neu aelod sy'n gwasanaethu ar hyn o bryd sydd wedi byw yng Ngheredigion am bum mlynedd (ar unrhyw adeg).

· Y rhai sy'n gadael gofal y mae Cyngor Sir Ceredigion wedi darparu gofal ar eu cyfer, a allai fod wedi'u lleoli y tu allan i'r Sir ond sy'n dymuno dychwelyd.

· Yn cyd-weithio gyda'r tîm Opsiynau Tai Ceredigion o dan ddyletswydd statudol ar gyfer digartrefedd am 12 mis.

Bydd ymgeiswyr sydd ag angen tai dynodedig sy'n rhoi blaenoriaeth rhesymol iddynt, sydd hefyd yn bodloni'r meini prawf cysylltiad lleol yn cael eu gosod ym Mand A, B neu C.

Bydd ymgeiswyr sydd ag angen tai dynodedig sy'n rhoi blaenoriaeth rhesymol iddynt, ond nad ydynt yn bodloni'r meini prawf cysylltiad lleol yn cael eu gosod ym Mand D.

Bandiau—Cipolwg

Band A

- Blaenoriaeth feddygol frys/ iechyd meddwl / anghenion lles ar gyfer un neu fwy o aelodau'r aelwyd, pan fo'r llety presennol yn cael effaith niweidiol
- Cost tai yn y sector rhentu preifat ar gyfer maint eu haelwyd (yn seilieidig ar rent canolrif lleol) yn 30%, neu fwy nag incwm gros yr aelwyd.

Band B

- Gadael/symud ymlaen o sefydliad, tai â chymorth a/neu leoliadau gofal (ac eithrio carchar)
- Deilwyr cytundebau Tai Cymdeithasol Ceredigion sy'n tan-feddiannu llety presennol gan un ystafell wely neu fwy
- Deilwyr cytundebau Tai Cymdeithasol Ceredigion sy'n meddiannu eiddo wedi'i addasu nad oes angen ar ei gyfer.
- Llety gorlawn fel y'i diffinnir yn a324 Deddf Tai 1985
- Amodau tai gwael na ellir mynd i'r afael â nhw drwy gamau gorfodi

Band C

- Blaenoriaeth a gydnabyddir meddygol/iechyd meddwl/ anghenion lles pan fo’r llety presennol yn cael effaith niweidiol.
- Digartref gyda neu heb ddyletswydd (bydd angen cynnal asesiad)
- I gefnogi neu gael cefnogaeth yng Ngheredigion neu lle byddai peidio symud yn achosi caledi

Band D

- Anghenion tai fel y manylir ym Mandiau A – C, ond nad oes ganddynt unrhyw gysylltiad lleol
- Anghenion tai fel y manylir ym Mandiau A – C, ond sydd ag ecwiti a/neu gynilion o fwy na £90,000

Band E

- Dim anghenion tai wedi’u nodi, yn unol â pholisi dyrannu, ar hyn o bryd (wedi'u cartrefu'n ddigonol) gyda neu heb gysylltiad lleol
- Tai mewn cyflwr gwael, ond gellir eu gwella drwy ymyrraeth statudol y tîm Safonau Tai

Band F

- Ymddygiad annerbyniol
- Gwrthod cynnig rhesymol o lety
- Gwaethygu neu achosi eu sefyllfa dai yn fwriadol
- Ymgeiswyr sy'n ceisio ailgartrefu o fewn 12 mis i ddyraniad addas (ac eithrio pryderon meddygol neu risgiau eraill)

Dyrannu

Ar ôl eu gosod mewn band yn unol â'r tri cham, mae'r opsiynau tai yn llawer cliriach.

- Mae ymgeiswyr ym Mand A–D nawr yn gallu cael eu hystyried yn y lle cyntaf, ar gyfer Tai Cymdeithasol. Mae hyn o ganlyniad iddynt fodloni un neu fwy o gategorïau dewis rhesymol, neu gyflawni'r meini prawf lleol ar gyfer grŵp targed y cytunwyd arnynt.

- Ystyrir bod gan fandiau A–C flaenoriaeth ychwanegol oherwydd cysylltiad lleol ac felly bydd mwy o ddyrannu'n cael eu gwneud o'r grwpiau hyn nac o Band D.

- Mae'n annhebygol y bydd ymgeiswyr Band E yn cael eu paru â dyraniad tai cymdeithasol ac felly byddant yn cael eu cyfeirio at opsiynau eraill. Mae hyn yn cynnwys y Gofrestr Tai Fforddiadwy a allai alluogi paru i eiddo Rhent Canolraddol. Mewn achlysur prin, lle nad yw bandiau A–D yn cynhyrchu paru addas, mae'n bosib paru Band E.

- Ni fydd ymgeiswyr sydd yn y Band Blaenoriaeth Is (F) yn derbyn dyraniad yn ystod y cyfnod atal. Bydd amgylchiadau'n cael eu hadolygu'n flynyddol i alluogi gweithredu unrhyw newidiadau yn gywir yn unol â'r polisi.

- Bydd cwotâu yn cael eu gosod i sicrhau dyrannu teg a chyfartal o bob band dewis cymwys (A–D). Mae siawns gyfartal o ddyraniad gan Fandiau A-C gyda rhywfaint o siawns gan Band D. Bydd y cwotâu hyn yn cael eu hadolygu ar amserlen o bob 6 mis, ac mae'r Cyngor yn cadw'r hawl i addasu'r cwota o bob band. Bydd hyn yn galluogi ystyriaeth anghenion lleol.

- Gall Cymdeithasau Tai partner ddewis derbyn ceisiadau o unrhyw fand y maent yn credu sy'n briodol adeg eu dyrannu i sicrhau bod dyraniadau'n gytbwys. Rhoddir canllawiau drwy adrodd, gan nodi'n glir lefelau cwota pob LCC bob mis, gan y Cyngor. Bydd hyn yn sicrhau bod y targed eang ar gyfer pob band yn cael ei gyrraedd trwy ymdrech gyfun pob partner, trwy eu hamserlen gwota eu hunain.

Mathau o Lety

Anghenion Tai Cyffredinol

Bydd eiddo gwag yn cael ei ddyrannu i'r Ymgeisydd sydd wedi bod ar y rhestr hiraf, o un o'r bandiau dewis rhesymol, gan sicrhau cymunedau cymysg.

Bydd eiddo'n cael ei gyfateb yn unol ag anghenion a dewisiadau cartrefi fesul lleoliad, math o eiddo a strwythur y cartref, yn unol â'r meini prawf ar gyfer meddiannaeth. Gall y Gymdeithas Dai bennu meini prawf i wneud y defnydd gorau o stoc, er enghraifft ystyried angen am lawr isaf.

Ni fydd ymgeiswyr yn gallu gofyn am eiddo o faint penodol nad yw'n cyd-fynd â'u hanghenion tai a llety. Gwneir dyraniadau trwy baru uniongyrchol a'r cyfatebiad gorau.

Tai Gofal a Gofal Ychwanegol

Mae'r Polisi hefyd yn cynnwys Tai Gofal a Chynlluniau Gofal Ychwanegol. Mae'r cynlluniau Gofal Ychwanegol yng Ngheredigion yn gofyn am wybodaeth 'Datganiad o Ddiddordeb' ychwanegol gan iechyd a gofal cymdeithasol, ond bydd angen cofrestru ymgeiswyr ar y Gofrestr Tai fel cam cyntaf yn y broses atgyfeirio.

Rhoddir cyfle i ofyn am dai Gofal neu Ychwanegol yn ystod y broses ymgeisio. Mae lleoliadau'r cynlluniau hyn ar gael trwy Borth Opsiynau Tai Ceredigion.

Mae cynlluniau Tai Gofal a gofal Ychwanegol wedi'u cyfyngu i grwpiau oedran penodol.

Tai Hygyrch

Mae'r polisi yn galluogi pobl, unigolion a theuluoedd, sydd angen tai wedi'u haddasu a/neu hygyrch, i gael eu hadnabod ac i ddeall eu hygyrchedd penodol, eu categoreiddio (at ddibenion y Gofrestr Tai Hygyrch) a darparu ar eu cyfer. Mae'r polisi yn cynnwys ymgeiswyr â nam corfforol sydd angen tai wedi'u haddasu, a thai sy'n hygyrch i ymgeiswyr â phroblemau symudedd eraill. Mae hyn yn cynnwys nam synhwyraidd fel colli golwg, a cholli clyw. Nid yw'r polisi dyrannu yn cynnwys anableddau dysgu nac anableddau iechyd meddwl. Fodd bynnag, mae ymgeiswyr ag anableddau lluosog, gan gynnwys namau corfforol, yn gymwys i gael eu cynnwys.

Bydd y polisi hwn yn darparu ar gyfer plant a phobl ifanc drwy ddull aelwyd cyfan o ddiwallu anghenion tai. Mae'r meini prawf cymhwysedd yn nodi bod yn rhaid i un neu fwy o bobl yn yr aelwyd fodloni'r gofyniad corfforol neu symudedd.

Bydd anghenion a gofynion ymgeiswyr yn cael eu hasesu yn unol â'r weithdrefn bandio y Polisi Dyrannu Cyffredin. Bydd hyn yn ystyried eu safbwynt mewn perthynas â'r categorïau 'dewis rhesymol'.

Tai Fforddiadwy

Rhentu i Eiddo: Mae Llywodraeth Cymru yn cefnogi prynu cartref i'r rhai nad oes ganddynt arian digonol ar gyfer blaendal morgais. Defnyddir meini prawf.

Ecwiti a Rennir: Cynigir ecwiti a rennir ar eiddo a brynir yn uniongyrchol o ddatblygwr, cymdeithas dai/awdurdod lleol neu eiddo sy’n cael ei ail-werthu. Defnyddir meini prawf.

Cyd-berchnogaeth: Gall ymgeisydd brynu canran o'r cartref a thalu rhent ar y ganran sy'n weddill. Ceir amodau a all newid yn ôl y cynllun ar y pryd.

Disgownt eiddo 106: Mae datblygwr yn adeiladu cartrefi ac yn eu gwerthu am bris gostyngedig sy'n is na'r farchnad agored. Cytunir ar y gostyngiad yn ystod y broses gynllunio. Bydd gofyn i'r Ymgeisydd gydymffurfio â meini prawf cymhwysedd Adran 106. Ceir Meini prawf pellach.

Os ydych wedi dewis unrhyw un o'r opsiynau tai hyn yn eich Cais i’r Gofrestr Tai, bydd y Cyngor yn cysylltu â chi fel y bo'n briodol.

Gwybodaeth Ychwanegol

Gosod Sensitif

Efallai y bydd achlysuron pan fydd dyraniad yn cael ei wneud fel "llety sensitif". Gall hyn fod oherwydd hanes o ymddygiad gwrthgymdeithasol er enghraifft, neu weithgaredd troseddol y deiliwr cytundeb blaenorol. Os ystyrir bod yr eiddo'n "lety sensitif", mae'n bosibl y bydd rhai aelwydydd yn cael eu heithrio rhag cael eu hystyried ar gyfer yr eiddo mewn amgylchiadau eithriadol.

Penderfyniadau Rheoli

Penderfyniadau Rheoli yw pan wneir dyraniad y tu allan i'r broses dyrannu arferol er mwyn sicrhau dyrannu addas mewn amgylchiadau eithriadol.

Hysbysir Rheolwr Corfforaethol Tai yr Awdurdod Lleol am bob benderfyniadau o'r fath. Bydd Tîm Tai Cyngor Sir Ceredigion yn monitro hyn fel rhan o'r broses fonitro gyffredinol.

Canslo Ceisiadau

Gall ymgeiswyr gael eu tynnu o'r gofrestr os:

- Nad ydynt mewn sefyllfa i dderbyn cynnig llety yn y dyfodol agos
- Nad ydynt yn ymateb i lythyrau adolygu ceisiadau o fewn 14 diwrnod
- Maent wedi gofyn i'w cais gael ei ganslo
- Maent wedi darparu gwybodaeth ffug neu gamarweiniol, achosi sefyllfa bwriadol neu atal gwybodaeth y gofynnwyd amdani

Bydd achosion o'r fath yn cael eu hystyried fesul un ac ar y wybodaeth a ddarperir i'r Tîm neu a dderbyniwyd ganddo.

Proses Apêl

Beth all ymgeiswyr ei wneud os nad ydynt yn cytuno â'r penderfyniadau a wneir am eu cais am dai?

Mae gan ymgeiswyr yr hawl i ofyn am adolygiad o benderfyniad ynglŷn â'r canlynol:

- Cymhwysedd i ymuno â'r Gofrestr Tai Cyffredin
- Unrhyw ffeithiau a ddefnyddiwyd i ddod i benderfyniad mewn perthynas â'r Band Blaenoriaeth y gosodwyd yr ymgeisydd ynddi
- Mae'r ymgeisydd yn credu eu bod wedi cael eu trin fel rhai anghymwys ar sail eu statws mewnfudo.
- Mae'r ymgeisydd yn credu eu bod wedi cael eu trin fel rhai anghymwys i ymuno â'r gofrestr oherwydd ymddygiad annerbyniol.
- Mae'r ymgeisydd yn credu bod eu cais wedi'i ganslo oherwydd eu bod wedi gwrthod cynnig rhesymol o lety

Dylid gwneud ceisiadau am adolygiad yn ysgrifenedig neu drwy e-bost at Gyngor Sir Ceredigion, o fewn 28 diwrnod o dderbyn hysbysiad o'r penderfyniad. Bydd amgylchiadau ymgeiswyr ar adeg yr adolygiad yn cael eu hystyried, yn enwedig os ydynt wedi newid ers i'r penderfyniad gael ei wneud yn wreiddiol.

Bydd Uwch Swyddog o'r Awdurdod Lleol, nad yw'n ymwneud â'r penderfyniad gwreiddiol, yn ystyried y cais am adolygiad. Bydd ymgeiswyr yn cael gwybod am ganlyniad yr adolygiad o fewn 28 diwrnod o wrandawiad neu dderbyn y datganiadau ysgrifenedig. Os yw'r ymgeisydd yn parhau i fod yn anfodlon ar benderfyniad yr adolygiad, gall wneud cais am adolygiad barnwrol neu gyflwyno ei achos i'r Ombwdsmon ei ymchwilio.

Cydraddoldeb ac Amrywiaeth

Mae holl bartneriaid Ceredigion wedi ymrwymo i gyfle cyfartal ac nid ydynt yn gwahaniaethu naill ai'n uniongyrchol neu'n anuniongyrchol ar sail rhyw, cyfeiriadedd rhywiol, crefydd, lliw, hil, cenedligrwydd, anabledd, oedran neu darddiad ethnig. Er mwyn sicrhau ein bod yn parchu cyfleoedd cyfartal, gofynnir i ymgeiswyr ateb cwestiynau monitro.

Mae partneriaid Ceredigion hefyd yn credu bod cymunedau cryf yn tyfu ac yn ffynnu os yw unigolion a grwpiau'n cael eu trin yn deg, gyda pharch, ac yn cael mynediad teg a da at hawliau a gwasanaethau. Mae pob landlord yng Ngheredigion yn gweithio gyda'i gilydd i greu amgylchedd lle bo hynny'n bosibl ac i osod cydraddoldeb ac amrywiaeth wrth wraidd popeth a wnânt.

Datganiad Cyfrinachedd

Bydd Cyngor Sir Ceredigion yn prosesu data a gyflwynir gan ymgeiswyr yn unol â'r holl ddeddfwriaeth diogelu data gyfredol. Mae rhagor o wybodaeth ar gael yma www.ceredigion.gov.uk

Cyngor Sir CEREDIGION County Council

TECLYN ASESU EFFAITH INTEGREDIG (AEI)

Manylion y Cynnig

Teitl y Polisi / Cynnig / Menter	
Polisi Dyrannu Cyffredinol – Adolygiad	
Maes Gwasanaeth	**Enw'r swyddog sy'n cwblhau'r AEI**
Tai	Cerys Purches-Phillips
Swyddog Arweiniol Corfforaethol	**Cyfarwyddwr Strategol**
Greg Jones	James Starbuck
Rhowch ddisgrifiad cryno o bwrpas y cynnig	
Mae'r Awdurdod Lleol yn cynnal Cofrestr Tai Cyffredinol y sir, ac yn chwarae rhan arweiniol wrth ddatblygu polisi dyrannu ar gyfer tai cymdeithasol. Mae'r galw cynyddol am dai cymdeithasol, yr angen i gynnal a chryfhau cymunedau lleol a'r newidiadau a ragwelir i gyfeiriad cyfreithiol wedi arwain ni i gynnal adolygiad trylwyr o'r modd y mae tai yn cael eu dyrannu yn y sir, tra'n diogelu treftadaeth diwylliant y Sir. Mae cynnal cymunedau presennol yn allweddol i'r polisi hwn, ac yn hanfodol i statws y Gymraeg yng Ngheredigion.	
Ar bwy fydd y cynnig hwn yn effeithio'n uniongyrchol? AWGRYM	
Gallai'r polisi effeithio ar drigolion y Sir, ar draws pob deiliadaeth. Mae'r polisi wedi bodoli ers mis Mehefin 2016 ac mae adolygiad wedi'i gynnal er mwyn cryfhau a sicrhau cysondeb. Mae'r polisi dyrannu yn hygyrch i bob unigolyn cymwys ac mae'n darparu dewis a rheolaeth o ran cael mynediad at opsiynau tai.	
A yw'r rhai y bydd y cynnig yn effeithio arnynt wedi cael cyfle i wneud sylwadau arno?	
Yn dilyn cymeradwyaeth y Cabinet, cynhaliwyd ymgynghoriad cyhoeddus llawn. Derbyniwyd tua 100 o ymatebion i gwestiynau uniongyrchol a chwestiynau penagored. Mae'r ymatebion a'n canfyddiadau, ynghyd ag ymatebion dilynol, wedi'u rhannu gyda dogfennau'r polisi. Cadarnhaodd yr ymatebion a dderbyniwyd ein bod wedi sicrhau bod y grwpiau a'r anghenion tai lleol cywir wedi'u cynnwys yn y polisi.	

Rheoli Fersiynau

Dylid defnyddio'r AEI yn ystod camau cyntaf y broses benderfynu, ac yna dylid ei fireinio drwy gydol y broses benderfynu. Mae'n bwysig cadw cofnod o'r broses hon fel y gallwn ddangos sut yr ydym wedi ystyried a chynnwys ystyriaethau o ran datblygu cynaliadwy, y Gymraeg a chydraddoldeb lle bynnag y bo modd.

Rhif y Fersiwn	Awdur	Cam yn y broses benderfynu AWGRYM	Dyddiad yr Ystyriwyd	Disgrifiad o unrhyw newidiadau a wnaed AWGRYM
1	Cerys Purches-Phillips	Cabinet	01/10/2024	
2	Cerys Purches-Phillips	Trosolwg a Chraffu	22/01/2025	
3	Cerys Purches-Phillips	Cabinet	18/02/2025	Adborth ymgynghoriad

Amcanion Llesiant Corfforaethol y Cyngor

Pa un o Amcanion Llesiant Corfforaethol y Cyngor y mae'r cynnig hwn yn mynd i'r afael ag ef a sut? Cliciwch yma i ddarllen crynodeb o'n Strategaeth Gorfforaethol 2022-27

Hybu'r economi, cefnogi busnesau a galluogi cyflogaeth	Bydd y Polisi yn cael effaith gadarnhaol ar y diwydiant adeiladu lleol gan ddarparu cyfleoedd gwaith yn natblygiad cartrefi newydd ac addasu a gwella cartrefi presennol. Bydd hefyd yn rhoi cyfle i breswylwyr gynnal cartref cynaliadwy fel sail i sicrhau gwaith diogel.
Creu cymunedau gofalgar ac iach	Bydd y Polisi yn darparu cyfleoedd i alluogi pobl leol i aros yn eu cymunedau, gan ddiogelu treftadaeth ddiwylliannol ac ieithyddol, yn enwedig mewn ardaloedd lle mae cyfran uchel o siaradwyr Cymraeg. Ei nod yw darparu cymorth a chefnogaeth gynnar i anghenion tai pobl, cynnal eu llety, neu eu galluogi i symud ymlaen lle bo hynny'n briodol. Bydd y lefel a'r math cywir o gymorth yn cael eu darparu ar yr adeg gywir, er mwyn atal uwchgyfeirio. Lle bynnag y bo'n bosibl, drwy amrywiaeth o opsiynau, byddwn yn gwneud y mwyaf o annibyniaeth pobl gan eu galluogi i aros yn eu cartrefi a'u cymunedau eu hunain.

Darparu'r dechrau gorau mewn bywyd a galluogi i bobl o bob oed ddysgu	Bydd y Polisi yn rhoi cyfle i breswylwyr gynnal cartref cynaliadwy fel sail i gael mynediad at addysg / sicrhau cyflogaeth.
Creu cymunedau cynaliadwy sy'n fwy gwyrdd ac sydd wedi'u cysylltu'n dda â'i gilydd	Bydd darparu tai o safon, sydd wedi'u lleoli'n addas yn galluogi pobl i aros yn eu cartrefi eu hunain am fwy o amser, gan hyrwyddo gwytnwch cymunedol. Gall gwelliannau i gartrefi presennol wella ardal sy'n creu ymdeimlad o falchder cymunedol.

Nod Llesiant Cenedlaethol: Cymru Lewyrchus

Cymdeithas arloesol, gynhyrchiol a charbon isel lle mae gan bawb waith addas a lle nad oes tlodi.

Cliciwch yma am wybodaeth am Gymru lewyrchus.

Ydy'r cynnig yn cyfrannu at y nod hwn? Disgrifiwch yr effeithiau cadarnhaol neu negyddol. (Cliciwch yma am wybodaeth)
Mae'r polisi yn cyfrannu'n gadarnhaol at Gymru lewyrchus, drwy gyfleoedd i gysylltu'n lleol a chydnabod diffyg fforddiadwyedd tai o fewn y Sir.
Pa dystiolaeth sydd gennych i ategu'r farn hon?
Gwyddom o'n Strategaeth Dai ac Asesiadau Marchnad Tai Lleol fod gennym broblem fforddiadwyedd tai yng Ngheredigion.
Pa gam(au) allwch chi ei gymryd/eu cymryd i liniaru unrhyw effeithiau negyddol neu i gyfrannu'n well at y Nod Llesiant Cenedlaethol hwn?
Trwy gydnabod fod tai drud ac anfforddiadwy i raddau helaeth yn y Sir, ychwanegwyd ffactor bandio newydd i'r Polisi Dyrannu. Os bydd ymgeiswyr yn gallu dangos tystiolaeth eu bod yn gwario mwy na 30% o'u hincwm ar rent, bydd bandiau blaenoriaeth yn cael eu dyfarnu.

Nod Llesiant Cenedlaethol: Cymru Gydnerth

Cymdeithas lle mae bioamrywiaeth yn cael ei chynnal a'i gwella a lle mae ecosystemau yn iach ac yn gweithredu.

Cliciwch yma am wybodaeth am Gymru gydnerth.

Ydy'r cynnig yn cyfrannu at y nod hwn? Disgrifiwch yr effeithiau cadarnhaol neu negyddol. (Cliciwch yma am wybodaeth)
Mae'r Polisi yn darparu mynediad i lety i'r rhai sydd â'r angen mwyaf am dai. Datblygwyd hyn gyda phartneriaid yn y sir. Mae'r Polisi yn darparu cyfleoedd ar gyfer Cymru wydn a fydd yn helpu i gynnal a gwella bioamrywiaeth a systemau eco

trwy ddarparu mannau gwyrdd ynghyd â chyfleoedd i wella effeithlonrwydd ynni yng nghartrefi pobl ac adeiladu ar wytnwch cymunedol trwy ddarparu a sicrhau mynediad i gartrefi cost-effeithiol cynaliadwy, yn unol â'n Strategaeth Dai a'n rhaglen ddatblygu, a benderfynir gan y Polisi Dyrannu ac anghenion y Gofrestr Tai.
Pa dystiolaeth sydd gennych i ategu'r farn hon?
Mae'r Polisi Dyrannu yn galluogi darlun clir o'r gofrestr tai ac anghenion tai dilynol yn y Sir, yn ei dro gan roi dealltwriaeth i dimau datblygu o anghenion tai yn y Sir.
Pa gam(au) allwch chi ei gymryd/eu cymryd i liniaru unrhyw effeithiau negyddol neu i gyfrannu'n well at y Nod Llesiant Cenedlaethol hwn?
Amherthnasol

Nod Llesiant Cenedlaethol: Cymru Iachach

Cymdeithas lle mae pobl yn gwneud dewisiadau iach ac yn mwynhau iechyd corfforol a meddyliol da.

Cliciwch yma am wybodaeth am Gymru Iachach.

Ydy'r cynnig yn cyfrannu at y nod hwn? Disgrifiwch yr effeithiau cadarnhaol neu negyddol. (Cliciwch yma am wybodaeth)
Nod y polisi yw sicrhau bod unigolion a theuluoedd yn cael eu paru'n gadarnhaol ag eiddo ar gyfer anghenion cydnabyddedig. Nod y Polisi yw gwella'r amgylchedd byw a fydd yn cael effaith gadarnhaol ar les corfforol a meddyliol unigolyn.
Pa dystiolaeth sydd gennych i ategu'r farn hon?
Gwell safonau byw, mynediad i eiddo wedi'i addasu, tai gwarchod/gofal ychwanegol a thai fforddiadwy.
Pa gam(au) allwch chi ei gymryd/eu cymryd i liniaru unrhyw effeithiau negyddol neu i gyfrannu'n well at y Nod Llesiant Cenedlaethol hwn?
Gweithio'n agos gyda Pyrth eraill drwy'r model Llesiant Gydol Oes.

Nod Llesiant Cenedlaethol: Cymru sy'n Fwy Cyfartal

Cymdeithas lle mae gan bawb gyfle cyfartal beth bynnag fo'u cefndir neu eu hamgylchiadau.

Mae'r adran hon yn hirach oherwydd gofynnir i chi asesu effaith eich cynnig ar bob grŵp sydd wedi'i ddiogelu gan **Ddeddf Cydraddoldeb 2010**.

Cliciwch yma am wybodaeth am gydraddoldeb yng Nghymru.

Ydych chi'n credu y bydd y cynnig hwn yn cael effaith gadarnhaol neu negyddol ar bobl oherwydd eu hoedran? (Cliciwch yma am wybodaeth)	
Plant a Phobl Ifanc hyd at 18 oed	Cadarnhaol
Pobl 18-50	Cadarnhaol
Pobl hŷn 50+	Cadarnhaol
Disgrifiwch yr effeithiau cadarnhaol neu negyddol.	
Rydym yn defnyddio polisi dyrannu sy'n addas ar gyfer pob cam o fywyd o gartrefi diogel a chynnes i blant hyd at gartrefi wedi'u haddasu ac annibynnol i'r henoed. Ar ben hynny, rydym yn cynnwys ac yn cydnabod Ymadawyr Gofal o fewn y Polisi Dyrannu, ac yn sicrhau bod eu cysylltiad lleol â'r Sir yn cael ei gefnogi os cânt eu gosod mewn gofal y tu allan i Geredigion.	
Pa dystiolaeth sydd gennych i gefnogi hyn?	

Mae 21% o aelwydydd ar Gofrestr Tai Ceredigion wedi gofyn am Lety i Bobl Hŷn.

Mae disgwyl i boblogaeth Ceredigion heneiddio dros y blynyddoedd nesaf, gyda chynnydd sylweddol yn nifer y bobl 65 oed a hŷn, ac yn fwy arbennig yn y grŵp oedran 85+. Wrth i'r disgwyliad oes gynyddu, mae'r galw am dai sy'n addas ar gyfer anghenion yr henoed yn debygol o gynyddu ymhellach.

Data Cyfrifiad 2021 ar gyfer Ceredigion:

Grŵp oedran	Poblogaeth	%
0-18	12,572	18
18-50	26,168	37
50+	32,728	46
Cyfanswm	71,468	100*

Nid yw'r ffigurau'n cyfateb i 100% yn union oherwydd cyfansymiau cyfrifiadurol

Mae cyfran uwch o'r boblogaeth yng Ngheredigion (26%) o oedran ymddeol a gymharu a ffigwr cyffredinol Cymru (21%).

Pa gam(au) allwch chi ei gymryd/eu cymryd i liniaru unrhyw effeithiau negyddol?

A oes cyfle i ddefnyddio'r cynnig hwn i gael gwared â gwahaniaethu anghyfreithlon, hyrwyddo cyfle cyfartal neu annog cysylltiadau da rhwng pobl yn y grŵp hwn a gweddill y boblogaeth?

Mae'r Polisi Dyrannu Cyffredin yn agored ac ar gael i bawb, cynhelir asesiadau i nodi cymhwysedd ymhellach yn unol â deddfwriaeth.

Ydych chi'n credu y bydd y cynnig hwn yn cael effaith gadarnhaol neu negyddol ar bobl oherwydd eu hanabledd? (Cliciwch yma am wybodaeth)

Amhariad ar y clyw	Cadarnhaol
Amhariad corfforol	Cadarnhaol
Amhariad ar y golwg	Cadarnhaol
Anabledd Dysgu	Cadarnhaol
Salwch hirdymor	Cadarnhaol

Iechyd Meddwl	Cadarnhaol
Arall	Cadarnhaol

Disgrifiwch yr effeithiau cadarnhaol neu negyddol

Mae'r polisi yn ystyried ystod lawn o anableddau gan y dylai tai yn y dyfodol fynd i'r afael ag anghenion unigolion ar y pryd.

Mae 19% o aelwydydd ar Gofrestr Tai Ceredigion wedi gofyn am eiddo wedi'i addasu, a thrwy hynny greu'r Gofrestr Tai Hygyrch. Mae anghenion y Gofrestr Tai Hygyrch yn cael eu hystyried wrth gynllunio datblygiadau tai cymdeithasol.

Mae effaith gadarnhaol ar yr ystod lawn o anableddau gan y dylai tai yn y dyfodol fynd i'r afael ag anghenion unigolion ar y pryd.

Pa dystiolaeth sydd gennych i ategu'r farn hon?

Mae Cyfrifiad 2021 yn nodi bod gan 22% o'r boblogaeth broblem iechyd hirdymor neu anabledd sy'n cyfyngu ar eu gweithgareddau o ddydd i ddydd.

Pa gam(au) allwch chi ei gymryd/eu cymryd i liniaru unrhyw effeithiau negyddol?

A oes cyfle i ddefnyddio'r cynnig hwn i gael gwared â gwahaniaethu anghyfreithlon, hyrwyddo cyfle cyfartal neu annog cysylltiadau da rhwng pobl yn y grŵp hwn a gweddill y boblogaeth?

Mae'r Polisi Dyrannu Cyffredinol yn agored ac ar gael i bawb, cynhelir asesiadau i nodi cymhwysedd ymhellach yn unol â deddfwriaeth.

Ydych chi'n credu y bydd y cynnig hwn yn cael effaith gadarnhaol neu negyddol ar bobl sy'n drawsryweddol? (Cliciwch yma am wybodaeth)

Menywod Traws	Cadarnhaol
Dynion Traws	Cadarnhaol
Pobl Anneuaidd	Cadarnhaol

Disgrifiwch yr effeithiau cadarnhaol neu negyddol

Bydd y polisi yn darparu tai sy'n addas ar gyfer anghenion yr unigolyn. Ni fydd unrhyw effaith wahaniaethol ar bobl drawsryweddol.

Mae anghenion unigol yn cael eu nodi drwy'r cais ac yn cael sylw yn unol â hynny.

Pa dystiolaeth sydd gennych i ategu'r farn hon?
Mae'n anodd sefydlu ffigurau ar ailbennu rhywedd gan fod y rhan fwyaf o bobl sy'n profi dysmorffia rhywedd yn debygol o fod eisiau bod yn anhysbys. Mae un o bob wyth o bobl yng Ngheredigion o dan 35 oed yn uniaethu â chyfeiriadedd rhywiol LGBTQA+, yn ôl ffigyrau newydd y cyfrifiad. Mae data'r Cyfrifiad yn dangos bod 1,660 o bobl rhwng 16 a 24 oed yng Ngheredigion wedi dweud eu bod yn uniaethu â rhywioldeb heblaw am heterorywiol pan gynhaliwyd y Cyfrifiad ym mis Mawrth 2021, ochr yn ochr â 500 rhwng 25 a 34 oed. Yn ogystal, mae ffigyrau diweddaraf y Cyfrifiad yn dangos bod 1 o bob 8 person yng Ngheredigion, o dan 35 oed, yn uniaethu â chyfeiriadedd LGBTQA+.
Pa gam(au) allwch chi ei gymryd/eu cymryd i liniaru unrhyw effeithiau negyddol? **A oes cyfle i ddefnyddio'r cynnig hwn i gael gwared â gwahaniaethu anghyfreithlon, hyrwyddo cyfle cyfartal neu annog cysylltiadau da rhwng pobl yn y grŵp hwn a gweddill y boblogaeth?**
Nodir anghenion unigol, a chymerir dull sy'n canolbwyntio ar yr unigolyn i gefnogi ymgeiswyr.

Ydych chi'n credu y bydd y cynnig hwn yn cael effaith gadarnhaol neu negyddol ar bobl â gwahanol gyfeiriadedd rhywiol? (Cliciwch yma am wybodaeth)	
Pobl Ddeurywiol	Dim/Fawr Ddim
Dynion hoyw	Dim/Fawr Ddim
Menywod hoyw / lesbiaid	Dim/Fawr Ddim
Pobl Heterorywiol	Dim/Fawr Ddim
Disgrifiwch yr effeithiau cadarnhaol neu negyddol	
Bydd y polisi yn darparu tai sy'n addas ar gyfer ac yn cwrdd â'r unigolion sydd eu hangen waeth beth yw eu cyfeiriadedd rhywiol. Mae anghenion unigol yn cael eu nodi drwy'r gais ac yn cael sylw yn unol â hynny.	

Pa dystiolaeth sydd gennych i ategu’r farn hon?
Am y tro cyntaf yn 2021, cofnodwyd gwybodaeth am gyfeiriadedd rhywiol mewn cyfrifiad. Yng Ngheredigion, nododd 85% eu bod yn Heterorywiol, gyda 10% yn dewis peidio ateb y cwestiwn hwn. Mae 3% neu 1,617 arall yn ddeurywiol, ac mae 2% neu 941 yn hoyw neu'n lesbiaidd. Cyn y Cyfrifiad yn 2021, amcangyfrifwyd bod 5-7% o'r boblogaeth yn lesbiaidd, hoyw neu ddeurywiol. Nid yw'r Gofrestr Tai a'r Polisi Dyraniadau yn cael eu heffeithio na'u gyrru gan gyfeiriadedd rhywiol.
Pa gam(au) allwch chi ei gymryd/eu cymryd i liniaru unrhyw effeithiau negyddol? **A oes cyfle i ddefnyddio'r cynnig hwn i gael gwared â gwahaniaethu anghyfreithlon, hyrwyddo cyfle cyfartal neu annog cysylltiadau da rhwng pobl yn y grŵp hwn a gweddill y boblogaeth?**
Nodir anghenion unigol, a chymerir dull sy'n canolbwyntio ar yr unigolyn i gefnogi ymgeiswyr.

Ydych chi’n meddwl y bydd y cynnig hwn yn cael effaith gadarnhaol neu negyddol ar bobl sy’n briod neu mewn partneriaeth sifil? (Cliciwch yma am wybodaeth)	
Pobl sy'n briod	Dim/Fawr Ddim
Pobl mewn partneriaeth sifil	Dim/Fawr Ddim
Disgrifiwch yr effeithiau cadarnhaol neu negyddol	
Bydd y polisi yn darparu tai sy'n addas ar gyfer ac yn cwrdd â'r unigolion sydd eu hangen waeth beth yw eu statws priodasol.	
Pa dystiolaeth sydd gennych i ategu’r farn hon?	
Yn ôl Adroddiadau Cyfrifiad 2021, mae cyfran y bobl briod yn 43.1%, sydd ychydig yn llai na 43.8% ledled Cymru gyfan. Mae cyfran partneriaeth sifil o'r un rhyw yn 0.2%, sy'n uwch na'r 0.1% ar draws Cymru a Lloegr.	
Pa gam(au) allwch chi ei gymryd/eu cymryd i liniaru unrhyw effeithiau negyddol? **A oes cyfle i ddefnyddio'r cynnig hwn i gael gwared â gwahaniaethu anghyfreithlon, hyrwyddo cyfle cyfartal neu annog cysylltiadau da rhwng pobl yn y grŵp hwn a gweddill y boblogaeth?**	
Nodir anghenion unigol, a defnyddir dull sy'n canolbwyntio ar yr unigolyn i’w gefnogi.	

A ydych chi'n meddwl y bydd y cynnig hwn yn cael effaith gadarnhaol neu negyddol ar bobl sy'n feichiog neu ar absenoldeb mamolaeth? (Cliciwch yma am wybodaeth)	
Beichiogrwydd	Cadarnhaol
Mamolaeth	Cadarnhaol
Disgrifiwch yr effeithiau cadarnhaol neu negyddol	
Bydd y polisi yn darparu tai sy'n addas ar gyfer anghenion yr unigolyn. Mae menywod beichiog a menywod â phlant dibynnol yn cael eu hystyried fel angen blaenoriaeth digartrefedd, a gydnabyddir yn y Polisi.	
Pa dystiolaeth sydd gennych i ategu'r farn hon?	
Gofyniad deddfwriaethol	
Pa gam(au) allwch chi ei gymryd/eu cymryd i liniaru unrhyw effeithiau negyddol neu i gyfrannu'n well at yr egwyddor hon?	
Nodir anghenion unigol, a defnyddir dull sy'n canolbwyntio ar yr unigolyn i'w gefnogi.	

A ydych yn meddwl y bydd y cynnig hwn yn cael effaith gadarnhaol neu negyddol ar bobl oherwydd eu tarddiad ethnig? (Cliciwch yma am wybodaeth)	
Asiaidd / Asiaidd Prydeinig	Dim/Fawr Ddim
Du / Affricanaidd / Caribïaidd / Du Prydeinig	Dim/Fawr Ddim
Grwpiau Ethnig Cymysg/ Aml-ethnig	Dim/Fawr Ddim
Gwyn	Dim/Fawr Ddim
Grwpiau ethnig eraill	Dim/Fawr Ddim
Disgrifiwch yr effeithiau cadarnhaol neu negyddol	
Bydd arferion, credoau a thraddodiadau o fewn cymunedau amrywiol yn cael eu parchu a'u hateb yn unol â hynny yn unol â Pholisi a datblygiadau tai yn y dyfodol. Efallai y bydd angen gwasanaeth cyfieithu ar ddinasyddion sydd wedi mudo i'r ardal, sydd â iaith arall fel eu hiaith gynradd, a lle nad oes ganddynt sgiliau Cymraeg/Saesneg neu sgiliau Cymraeg/Saesneg prin.	
Pa dystiolaeth sydd gennych i ategu'r farn hon?	
Mae'r rhan fwyaf o drigolion Ceredigion (96.2%) yn wyn, gyda'r mwyafrif o'r rheiny'n Gymry, Albanaidd, Gogledd Iwerddon, Saesneg, neu Brydeinig. Y grŵp	

ethnig mwyaf nesaf yng Ngheredigion yw Cymry Asiaidd, Asiaidd Prydeinig neu Asiaidd gyda 1,096 o bobl neu 1.5% o boblogaeth y Sir. Mae 867 neu 1.2% arall o'r boblogaeth yn dod o grwpiau ethnig Cymysg neu Lluosog, a 366 neu 0.5% yn Dduon, Du Prydeinig, Du Cymreig, Caribïaidd neu Affricanaidd.

Pa gam(au) allwch chi ei gymryd/eu cymryd i liniaru unrhyw effeithiau negyddol?

A oes cyfle i ddefnyddio'r cynnig hwn i gael gwared â gwahaniaethu anghyfreithlon, hyrwyddo cyfle cyfartal neu annog cysylltiadau da rhwng pobl yn y grŵp hwn a gweddill y boblogaeth?

Efallai y bydd angen defnyddio gwasanaethau dehongli ar gyfer defnyddwyr gwasanaeth sy'n fewnfudwyr ac sydd â sgiliau Cymraeg/Saesneg cyfyngedig.

Ystyried Cynllun Gweithredu Cymru Gwrth-hiliol.

Bydd y cynnig hwn yn effeithio ar unigolion yn gyffredinol. Nid oes unrhyw beth y gellir ei adnabod a fyddai'n effeithio ar y grŵp hwn oherwydd hil/anabledd / cyfeiriadedd rhywiol

Ydych chi'n credu y bydd y cynnig hwn yn cael effaith gadarnhaol neu negyddol ar bobl â gwahanol grefyddau, credoau neu ddim cred? (Cliciwch yma am wybodaeth)

Bwdhaidd	Dim/Fawr Ddim
Cristion	Dim/Fawr Ddim
Hindŵaidd	Dim/Fawr Ddim
Dyneiddiwr	Dim/Fawr Ddim
Iddewig	Dim/Fawr Ddim
Mwslim	Dim/Fawr Ddim
Sikh	Dim/Fawr Ddim
Pobl heb gred	Dim/Fawr Ddim
Eraill	Dim/Fawr Ddim

Disgrifiwch yr effeithiau cadarnhaol neu negyddol

Mae'r polisi yn ceisio darparu llety addas ar gyfer pob grŵp penodol.
Bydd arferion, credoau a thraddodiadau o fewn cymunedau amrywiol yn cael eu parchu.

Pa dystiolaeth sydd gennych i ategu’r farn hon?
Mae'r gyfran fwyaf o boblogaeth yng Nghymru yn disgrifio'u hunain yng Nghyfrifiad 2021 fel un heb grefydd (47%), ac yna Cristion (44%). Mwslim yw'r grŵp mwyaf nesaf yng Nghymru gyda 66,947 o aelodau yn cynrychioli 2.2% o'r boblogaeth. Yng Ngheredigion, mae'r gyfran fwyaf o'r boblogaeth yn nodi eu crefydd fel Cristnogion (47%), ac yna dim crefydd (43%). Crefyddau eraill, sy'n cynnwys Paganaidd, Ysbrydoliaeth ac Ysbrydolwyr yw'r grŵp mwyaf nesaf sef 0.9% o'r boblogaeth.
Pa gam(au) allwch chi ei gymryd/eu cymryd i liniaru unrhyw effeithiau negyddol? **A oes cyfle i ddefnyddio'r cynnig hwn i gael gwared â gwahaniaethu anghyfreithlon, hyrwyddo cyfle cyfartal neu annog cysylltiadau da rhwng pobl yn y grŵp hwn a gweddill y boblogaeth?**
Bydd arferion, credoau a thraddodiadau o fewn cymunedau amrywiol yn cael eu parchu a'u hateb yn unol â hynny yn unol â Pholisi a datblygiadau tai yn y dyfodol. Bydd y cynnig hwn yn effeithio ar unigolion yn gyffredinol. Nid oes unrhyw beth y gellir ei adnabod a fyddai'n effeithio ar y grŵp hwn oherwydd hil/anabledd / cyfeiriadedd rhywiol

Ydych chi’n credu y bydd y cynnig hwn yn cael effaith gadarnhaol neu negyddol ar ddynion neu fenywod? (Cliciwch yma am wybodaeth)	
Dynion	Dim/Fawr Ddim
Menywod	Dim/Fawr Ddim
Disgrifiwch yr effeithiau cadarnhaol neu negyddol	
Nod y polisi yw darparu tai sy'n addas ar gyfer anghenion yr unigolyn.	
Pa dystiolaeth sydd gennych i ategu’r farn hon?	
Yn ôl Cyfrifiad 2021, mae menywod (51%) yn cyfrif am ychydig yn fwy o'r boblogaeth yng Ngheredigion na dynion (49%).	
Pa gam(au) allwch chi ei gymryd/eu cymryd i liniaru unrhyw effeithiau negyddol? **A oes cyfle i ddefnyddio'r cynnig hwn i gael gwared â gwahaniaethu anghyfreithlon, hyrwyddo cyfle cyfartal neu annog cysylltiadau da rhwng pobl yn y grŵp hwn a gweddill y boblogaeth?**	
Mae'r Polisi Dyrannu Cyffredin yn agored ac ar gael i bawb, cynhelir asesiadau i nodi cymhwysedd ymhellach yn unol â deddfwriaeth.	

A ydych yn credu y bydd y cynnig hwn yn cael effaith gadarnhaol neu negyddol ar bobl o Gymuned y Lluoedd Arfog? (Cliciwch yma am wybodaeth)	
Aelodau o'r Lluoedd Arfog	Cadarnhaol
Cyn-filwyr	Cadarnhaol
Gwŷr/gwragedd	Cadarnhaol
Plant	Cadarnhaol
Disgrifiwch yr effeithiau cadarnhaol neu negyddol	
Mae'r Gofrestr Tai Cyffredin yn rhoi ystyriaeth ychwanegol i'r Grŵp hwn. Mae gwybodaeth am hyn yn cael ei gasglu, ei fonitro a'i rannu yng nghyfarfod chwarterol AFCC.	
Pa dystiolaeth sydd gennych i ategu'r farn hon?	
Mae Cyfrifiad 2021 yn dweud wrthym fod 2525 o bobl yng Ngheredigion (4.1%) wedi gwasanaethu yn y Lluoedd Arfog yn y gorffenol, o'i gymharu â 4.5% ledled Cymru. Mae meini prawf cysylltiad lleol yn cael eu llacio a'u diwygio ychydig ar gyfer Personél/Cyn-filwyr y Lluoedd Arfog.	
Pa gam(au) allwch chi ei gymryd/eu cymryd i liniaru unrhyw effeithiau negyddol?	
Mae'r Polisi Dyrannu Cyffredin yn agored ac ar gael i bawb, cynhelir asesiadau i nodi cymhwysedd ymhellach yn unol â deddfwriaeth.	

Dyletswydd economaidd-gymdeithasol

Mae anfantais economaidd-gymdeithasol yn golygu byw ar incwm isel o'i gymharu ag eraill yng Nghymru, gydag ychydig neu ddim cyfoeth cronedig, sy'n ei gwneud hi'n anoddach cael gafael ar nwyddau a gwasanaethau sylfaenol.

Mae cefndir teuluol neu lle mae person yn cael ei eni yn dal i effeithio ar ei fywyd. Er enghraifft, mae plentyn o deulu cyfoethog yn aml yn gwneud yn well yn yr ysgol na phlentyn o deulu tlawd, hyd yn oed os yw'r plentyn tlotach yn fwy naturiol academaidd. Gelwir hyn weithiau yn anghydraddoldeb economaidd-gymdeithasol.

Ydych chi'n credu y bydd y cynnig hwn yn cael effaith gadarnhaol neu negyddol ar bobl sy'n profi anfantais economaidd-gymdeithasol?	Cadarnhaol
Disgrifiwch yr effeithiau cadarnhaol neu negyddol	
Mae'r polisi yn cyfrannu'n gadarnhaol at y rhai sy'n profi anfantais economaidd-gymdeithasol, drwy gyfleoedd sydd wedi'u cynnwys yn y bandio i gydnabod tai anfforddiadwy o fewn y Sir.	
Pa dystiolaeth sydd gennych i gefnogi'r farn hon?	
Gwyddom o'n Strategaeth Dai ac Asesiadau Marchnad Tai Lleol fod gennym broblem fforddiadwyedd tai yng Ngheredigion.	
Pa gam(au) allwch chi ei gymryd/eu cymryd i liniaru unrhyw effeithiau negyddol? **A oes cyfle i ddefnyddio'r cynnig hwn i gael gwared â gwahaniaethu anghyfreithlon, hyrwyddo cyfle cyfartal neu annog cysylltiadau da rhwng pobl yn y grŵp hwn a gweddill y boblogaeth?**	
Trwy gydnabod fod tai drud ac anfforddiadwy i raddau helaeth yn y Sir, ychwanegwyd ffactor bandio newydd i'r Polisi Dyrannu. Os bydd ymgeiswyr yn gallu profi eu bod yn gwario mwy na 30% o'u hincwm ar rent, dyfernir bandio â blaenoriaeth.	

Nod Llesiant Cenedlaethol: Cymru o Gymunedau Cydlynus

Cymdeithas gyda chymunedau deniadol, hyfyw, diogel, sydd â chysylltiadau da

Cliciwch yma i weld gwybodaeth am gymunedau cydlynus.

Ydy'r cynnig yn cyfrannu at y nod hwn? Disgrifiwch yr effeithiau cadarnhaol neu negyddol. AWGRYM
Bydd y polisi dyrannu yn cael effaith gadarnhaol ar greu cymunedau deniadol, hyfyw, diogel a chysylltiedig sy'n cynnwys diogelu'r Gymraeg.

Pa dystiolaeth sydd gennych i ategu'r farn hon?
Mae tystiolaeth yn dangos bod statws ac amddifadedd economaidd-gymdeithasol, mynediad at wasanaethau a chyfleusterau, a throsedd yn cael yr effaith fwyaf ar gydlyniant cymunedol a gwydnwch. Bydd darparu mynediad i dai fforddiadwy o ansawdd yn y lleoliad cywir sy'n diwallu anghenion preswylwyr yn cael effaith gadarnhaol ar statws economaidd-gymdeithasol ac amddifadedd. Bydd galluogi pobl leol i aros yn eu cymunedau, yn cyfrannu at gynnal treftadaeth ac iaith ddiwylliannol.
Pa gam(au) allwch chi ei gymryd/eu cymryd i liniaru unrhyw effeithiau negyddol neu i gyfrannu'n well at y nod?
Ni ddangosir ffafriaeth i'r un grŵp ac mae'r Polisi yn annog cynwysoldeb. Ein nod yw darparu tai cynhwysol i bawb sydd mewn angen ac annog a chefnogi cydlyniant cymunedol o fewn cymunedau amrywiol.

Nod Llesiant Cenedlaethol: Cymru â diwylliant bywiog lle mae'r Gymraeg yn ffynnu

Cymdeithas sy'n hyrwyddo ac yn amddiffyn diwylliant, treftadaeth a'r iaith Gymraeg ac sy'n annog pobl i gymryd rhan yn y celfyddydau, chwaraeon a hamdden.

Cliciwch yma i ddarllen gwybodaeth am ddiwylliant a'r iaith Gymraeg

Ydy'r cynnig yn cyfrannu at y nod hwn? Disgrifiwch yr effeithiau cadarnhaol neu negyddol.
Bydd y polisi ar gael yn Gymraeg a Saesneg. Mae cymunedau'n newid yng Ngheredigion, ac mae hyn yn cael effaith ar ddefnydd yr iaith. O fewn y polisi rydym yn anelu i (i) Sicrhau bod cartrefi fforddiadwy ar gael i bobl leol fel y gallant aros yn eu cymunedau a chynnal bywiogrwydd yr iaith yn dibynnu ar eu hangen o ran tai. (ii) Sicrhau bod cartrefi addas ar gael i bobl ifanc, os ydynt yn dymuno sefydlu eu hunain yn y Sir. Rydym bob amser yn ymwybodol o iaith a diwylliant ac yn ceisio darparu cartrefi i bobl leol i'w galluogi i aros yn eu cymunedau er mwyn i'r iaith ffynnu. Bydd y Polisi yn anelu at gael effaith gadarnhaol ar ddiwylliant a threftadaeth leol gan ei fod yn anelu at gynyddu cartrefi fforddiadwy i bobl leol.
Pa dystiolaeth sydd gennych i ategu'r farn hon?
Mae porth opsiynau tai Ceredigion sy'n cael ei ddefnyddio i gyflawni'r polisi dyrannu ar gael yn ddwyieithog.

Proffil Cymraeg Ceredigion.
Mae 47% (tua 35,000) o'r boblogaeth dros 3 oed yn siaradwyr Cymraeg yn ôl ffurflenni Cyfrifiad 2011.

Rydym yn cofnodi dewis iaith ymgeiswyr wrth wneud cais.

Gall ymgeiswyr wneud cais naill ai yn Gymraeg neu Saesneg a derbyn gwasanaeth llawn yn eu dewis iaith.

Bydd gweithredoedd a chanlyniadau'r Polisi yn mynd i'r afael ag anghenion trigolion lleol sy'n cynnwys gofynion iaith ac yn diogelu treftadaeth ddiwylliannol y Sir.

Pa gam(au) allwch chi ei gymryd/eu cymryd i liniaru unrhyw effeithiau negyddol neu i gyfrannu'n well at yr egwyddor hon?

Mae'r Polisi yn helpu i ddileu gwahaniaethu drwy fod yn hygyrch i bob grŵp, a thrwy wneud addasiadau rhesymol, pryd bynnag y bo angen

Gan gyfeirio at y canlynol, a ydych chi'n credu y bydd y cynnig hwn yn cael effaith gadarnhaol neu negyddol ar y Gymraeg?
(Cliciwch yma am wybodaeth)

Cyfleoedd i bobl ddefnyddio'r Gymraeg	Cadarnhaol
Peidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg	Cadarnhaol

Pa dystiolaeth sydd gennych i ategu'r farn hon?

Mae porth opsiynau tai Ceredigion sy'n cael ei ddefnyddio i gyflawni'r polisi dyrannu ar gael yn ddwyieithog.

Proffil Cymraeg Ceredigion.
Mae 47% (tua 35,000) o'r boblogaeth dros 3 oed yn siaradwyr Cymraeg yn ôl ffurflenni Cyfrifiad 2011.

Rydym yn cofnodi dewis iaith ymgeiswyr wrth wneud cais.

Gall ymgeiswyr wneud cais naill ai yn Gymraeg neu Saesneg a derbyn gwasanaeth llawn yn eu dewis iaith.

Pa gamau y gallwch eu cymryd i gynyddu'r effaith gadarnhaol neu liniaru unrhyw effaith negyddol ar y Gymraeg?

Mae'r Polisi yn helpu i ddileu gwahaniaethu drwy fod yn hygyrch i bob grŵp, a thrwy wneud addasiadau rhesymol, pryd bynnag y bo angen.

Nod Llesiant Cenedlaethol: Cymru sy'n gyfrifol ar lefel fyd-eang

Cymdeithas sy'n ystyried sut y gallai ein gweithredoedd effeithio ar wledydd a phobl eraill ledled y byd.

Cliciwch yma i ddarllen am gyfrifoldeb byd-eang.

Ydy'r cynnig yn cyfrannu at y nod hwn? Disgrifiwch yr effeithiau cadarnhaol neu negyddol. **AWGRYM**
Mae effaith gadarnhaol ar Gymru sy'n gyfrifol yn fyd-eang drwy annog a chefnogi cynlluniau effeithlonrwydd ynni mewn adeiladau newydd ac eiddo presennol wrth leihau ôl troed carbon pobl.
Pa dystiolaeth sydd gennych i ategu'r farn hon?
Cyfarwyddyd Strategaeth Tai Leol Ceredigion a Phartneriaid.
Pa gam(au) allwch chi ei gymryd/eu cymryd i liniaru unrhyw effeithiau negyddol neu i gyfrannu'n well at y nod?
Amherthnasol.

Cryfhau'r Cynnig

Os ydych wedi nodi unrhyw effeithiau negyddol yn yr adrannau uchod, rhowch fanylion am unrhyw newidiadau a chamau gweithredu ymarferol a allai helpu i ddileu neu leihau'r effeithiau negyddol.

Beth fyddwch chi'n ei wneud?	Pryd?	Pwy sy'n gyfrifol?	Cynnydd

Os na chymerir camau i ddileu neu liniaru effeithiau negyddol, a fyddech cystal â chyfiawnhau pam. *(Os ydych wedi nodi unrhyw wahaniaethu anghyfreithlon yna mae'n rhaid newid neu ddiwygio'r cynnig.)*
Sut fyddwch chi'n monitro effaith ac effeithiolrwydd y cynnig?
Bydd effaith ac effeithiolrwydd y polisi yn cael ei fonitro'n fisol er mwyn sicrhau cydymffurfiaeth gan landlordiaid cymdeithasol partner.

Egwyddor Datblygu Cynaliadwy: 5 Ffordd o Weithio

Disgrifiwch isod sut rydych wedi gweithredu'r pum ffordd o weithio yn unol ag egwyddor datblygu cynaliadwy Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015.

Hirdymor Sicrhau cydbwysedd rhwng anghenion tymor byr ac anghenion tymor hir a'r angen i gynllunio ar gyfer y dyfodol AWGRYM	Bydd y polisi yn cael ei adolygu'n rheolaidd gan yr Awdurdod Lleol a'i bartneriaid er mwyn sicrhau ei fod yn dal i ddiwallu anghenion preswylwyr a'i ddiwygio yn unol â hynny fel y bo'n briodol.
Cydweithio Cydweithio â phartneriaid eraill i gyflawni canlyniadau AWGRYM	Datblygwyd y Polisi ar y cyd â Phartneriaid a byddwn yn parhau i weithio ar y cyd er mwyn sicrhau'r llwyddiant mwyaf posibl o ddyraniadau i'r rhai a nodwyd fel rhai sydd â'r angen mwyaf am dai. Cyfarfod a sefydlwyd rhwng yr Awdurdod Lleol, Barcud, a Thai Wales and West i ddatblygu a chytuno ar y newidiadau i'r polisi.
Cynnwys Cynnwys pobl sydd â buddiant a gofyn am eu barn AWGRYM	Cynhaliwyd ymgynghoriad cyhoeddus llawn. Derbyniwyd tua 100 o ymatebion ac mae'r canfyddiadau wedi'u rhannu mewn Atodiad. Mae trafodaethau eisoes wedi cael eu cynnal gyda'n Partneriaid, RhC a SAC sydd â diddordeb ac aelodau priodol o'r tîm tai.
Atal Darparu adnoddau i atal problemau rhag codi neu waethygu AWGRYM	Bydd y polisi yn cael effaith gadarnhaol gan sicrhau bod tai yn cael eu dyrannu sydd mewn lleoliad addas a all alluogi pobl i fyw gartref am fwy o amser; Mae ganddo'r potensial i greu cymunedau mwy gwydn a chysylltiedig a gwella iechyd a lles pobl. Gyda dwysedd uchel o siaradwyr Cymraeg o fewn y Sir, mae angen sicrhau, cyn belled ag y bo modd, fod angen meithrin a chryfhau'r iaith ar dai.
Integreiddio Ystyried effaith eich cynnig ar bedwar piler llesiant (cymdeithasol, economaidd, diwylliannol a'r amgylchedd), amcanion cyrff cyhoeddus eraill ac ar draws meysydd gwasanaeth yn y Cyngor. AWGRYM	Mae'r Polisi yn dibynnu ar gydweithio a gweithio mewn partneriaeth i sicrhau bod y dyraniadau mwyaf addas yn cael eu gwneud. Datblygwyd y Polisi gyda phartneriaid a bydd yn parhau i gael ei fonitro gan yr Uwch Swyddog Tai – Strategaeth a Monitro

Risg

Crynhowch y risg sy'n gysylltiedig â'r cynnig.

	1	2	3	4	5
Meini prawf asesu effaith	Isel iawn	Isel	Canolig	Uchel	Uchel iawn
Meini prawf asesu tebygolrwydd	Annhebygol o ddigwydd	Llai tebygol o ddigwydd	Yr un mor debygol o ddigwydd ag o beidio digwydd	Mwy tebygol o ddigwydd	Tebygol o ddigwydd
Disgrifiad o'r risg		**Effaith** (difrifoldeb**)**	**Tebygolrwydd** (y gallu i gyflawni)	**Sgôr** (Effaith x Tebygolrwydd)	

Cymeradwyo

Rheolwr Corfforaethol	Llyr Hughes		09/09/2024
Swyddog Arweiniol Corfforaethol	Greg Jones		10/09/2024
Cyfarwyddwr Corfforaethol	Barry Rees ar ran James Starbuck		10/09/2024
Deilydd Portffolio	Cyng. Matthew Vaux	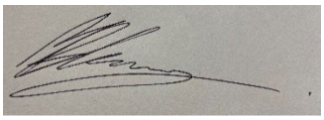	09/09/2024

Polisi Dyraniadau Cyffredin – Crynodeb o'r Ymgynghoriad

Cynhaliwyd Ymgynghoriad ar y Polisi Dyraniadau Cyffredin am gyfnod o 6 wythnos hyd at, ac yn cynnwys, 15 Tachwedd 2024.

Roedd yr ymgynghoriad i'w chael ar-lein, ac roedd copïau papur i'w cael ar gais. Rhannwyd yr Ymgynghoriad gyda phob un o'r 2000 o ymgeiswyr presennol y gofrestr dai, ynghyd ag ymgyrch cyfryngau cymdeithasol, Aelodau Etholedig, Cynghorau Tref a Chymuned ac amrywiaeth o grwpiau a fforymau. O ganlyniad, derbyniwyd dros 100 o ymatebion, gyda dros 80% ohonynt gan ymgeiswyr y gofrestr dai. Mae hyn yn newyddion da, gan mai dyma'r bobl yr ydym yn fwyaf awyddus i glywed ganddynt ac yn fwyaf tebygol o gael eu heffeithio gan y newid mewn polisi.

Gwnaethom ofyn cyfres o gwestiynau, ac mae'r canlyniadau ystadegol i'w cael ar wahân. Isod ceir crynodeb o'r canfyddiadau i'r cwestiynau lle roedd angen ymateb ysgrifenedig. Nodwch nad oedd y cwestiynau'n rhai gorfodol.

A oes unrhyw amgylchiadau eraill y credwch y dylem eu hystyried?

Cafwyd 51 o sylwadau i'r cwestiwn uchod. Y themâu cyffredin a nodwyd oedd:

- meddygol a/neu anabledd
- Fforddiadwyedd
- Cysylltiad lleol

Credwn fod y polisi yn mynd i'r afael â'r meysydd a'r grwpiau hyn yn briodol ac felly nid ydym yn teimlo bod angen diwygio'r Polisi ar sail yr ymatebion i'r cwestiwn hwn.

A oes unrhyw grwpiau eraill y credwch y dylem eu cynnwys fel rhai sydd mewn angen am dai?

Cafwyd 36 o sylwadau ychwanegol ar gyfer y cwestiwn hwn. Nodwyd a chrynhowyd amrywiaeth o grwpiau isod, unwaith eto, teimlwn fod y polisi yn cwmpasu'r holl feysydd hyn ac nid oes angen ystyried gofynion ychwanegol o fewn y Polisi:

Grŵp	Ymateb tai
Anghenion dysgu ychwanegol / Awtistic/Niwroamrywiaeth	Bydd y grŵp hwn yn cael ei gynnwys o fewn y flaenoriaeth feddygol, lle mae tai yn cael effaith niweidiol ar y cyflwr
Gorlawn	Mae gorlenwi a thanfeddiannu eisoes yn cael ei ystyried fel grŵp blaenoriaeth
Anabl	Bydd y grŵp hwn yn cael ei gynnwys o fewn y flaenoriaeth feddygol, lle mae tai yn yn cael effaith niweidiol ar y cyflwr

Cam-drin Domestig	Mae hyn yn cael ei ystyried yn unol â deddfwriaeth digartrefedd
Ymadawyr Gofal	Mae'r grŵp hwn yn cael ei ystyried yn y polisi newydd
Caledi	Bydd unrhyw aelwyd sy'n dioddef o galedi yn cael ei ystyried yn y Polisi newydd
Gofalwyr/ sydd angen cymorth	Mae'r grwpiau hyn yn cael eu hystyried yn y polisi newydd
Teuluoedd wedi gwahanu / Teuluoedd Sengl	Bydd yr aelwydydd hyn yn cael eu hystyried fel rhan o'r angen ehangach am dai ac nid ar eu pen eu hunain
Oed	Bydd yr aelwydydd hyn yn cael eu hystyried fel rhan o'r angen ehangach am dai ac nid ar eu pen eu hunain
Cysylltiad lleol/ Cenedligrwydd	Caiff y rhain eu hystyried yn y polisi newydd ac yn unol â deddfwriaeth
Iechyd Meddwl a/neu Camddefnyddio Sylweddau	Caiff y rhain eu hystyried yn y polisi newydd, fel rhan o'r angen ehangach am dai
Ymadawyr y Carchar	Mae'r grŵp hwn yn cael ei ystyried yn unol â deddfwriaeth digartrefedd

Credwn fod y polisi yn mynd i'r afael â'r meysydd a'r grwpiau hyn yn briodol ac felly nid ydym yn teimlo bod angen diwygio'r Polisi ar sail yr ymatebion i'r cwestiwn hwn.

Allwch chi awgrymu unrhyw beth sydd heb ei gynnwys neu welliannau?

Cafwyd 37 o ymatebion i'r cwestiwn hwn. Unwaith eto, roedd themâu cyffredin drwy gydol yr ymatebion, a grynhoir isod:

	Ymateb tai
Tai gwarchod	Dim ond un elfen o dai cymdeithasol yw tai gwarchod ac mae'r Polisi hwn yn ceisio mynd i'r afael â phob maes ac felly nid yw’n canolbwyntio ar unrhyw faes penodol mewn manylder.
Gwefan	Roedd rhai ymatebion yn honni nad yw'r wefan Opsiynau Tai yn "hawdd ei defnyddio." Fodd bynnag, mae cymorth ar gael i unrhyw un sy'n cael anhawster gyda'r broses ymgeisio. Bydd y wefan yn cael ei hadolygu fel rhan o'r gwaith uwchraddio’r Polisi ar y system. Fodd bynnag, rhaid nodi bod rhai cyfyngiadau a rhwystrau y tu hwnt i'n rheolaeth yn y maes hwn.
Cysylltiad Lleol	Cafwyd llawer o ymatebion yn nodi sylwadau ynghylch cysylltiad lleol. Fodd bynnag, yn unol ag angen, gofynion a deddfwriaeth leol, credwn fod y polisi newydd yn delio'n deg â hyn ac nid oes angen unrhyw welliannau pellach.
Fforddiadwyedd	Amlygodd nifer sylweddol o’r ymatebion amryw o bryderon fforddiadwyedd a chymhlethdodau. Mae'r tîm tai yn ategu’r pryderon hyn ac yn credu ei fod yn cael ei drin yn briodol yn y polisi newydd.

Yn olaf, fe wnaethom ofyn y cwestiwn, "**Oes gennych chi unrhyw sylwadau eraill?** Y themâu cyffredin y mae angen i ni eu cydnabod ac ymateb iddynt yw:

	Ymateb tai
Mwy o dai cymdeithasol!	Rydym yn cydnabod hyn fel angen a blaenoriaeth, ac felly mae hyn yn derbyn sylw yn ein Strategaeth Tai Lleol.
Cyfathrebiad	Dywedodd nifer o ymatebwyr eu bod yn teimlo nad oeddent yn derbyn llawer o gyfathrebiad gan y Tîm Cofrestr Tai. Yn anffodus, gyda dros 2000 o geisiadau gweithredol a llwyth achos cyfartalog o dros 500 o achosion (fesul swyddog) nid yw'n bosibl i Swyddog gadw mewn cysylltiad rheolaidd ag ymgeiswyr. Mae croeso i ymgeiswyr gysylltu â'r Tîm drwy Clic. Fodd bynnag, gan mai proses rhestr aros yw hon, yn aml nid oes unrhyw wybodaeth i'w gynnig, a bydd dyraniadau a pharu yn cael eu gwneud yn uniongyrchol gan y Gymdeithas Tai.
Adborth cadarnhaol	Cawsom nifer o sylwadau cadarnhaol, mewn adborth i'r broses yn ei chyfanrwydd, y polisi, dyraniadau a staffio. Rydym yn teimlo ei bod yn bwysig cydnabod hyn hefyd yn y broses ymatebion i'r ymgynghoriad. Nodwyd y rhain hefyd ar y tudalennau Cyfryngau Cymdeithasol.

Atodiad 4

Trosolwg o Ymatebion Ar gau

Ymatebion	Amser Cyfartalog	Hyd
99	11:51	44 Diwrnodau

Pa un o'r categorïau canlynol sy'n berthnasol i chi fel ymatebydd?

Proffesiynol (yn gweithio yn y diwydiant Tai/ Digartrefedd)	3
Ymgeisydd Presenol Corfrestr Tai	79
Aelod o'r cyhoedd	17
Cyngor Dref	0
Cynghorydd	0

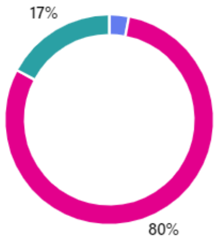

Mae aelwydydd gan amlaf yn cyflwyno cais i'r gofrestr tai drwy ein system ceisiadau ar y we neu drwy ffonio ein canolfan gyswllt Clic. Pa un o'r dulliau canlynol fyddai'n well gennych chi ar gyfer cyflwyno cais? (Dewiswch un)

Gwefan	73
Cais dros y ffôn	9
Cais trwy alwad fideo	0
Wyneb yn wyneb (e.e. yn y swyddfa)	15
Arall	2

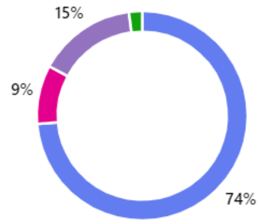

Nodau lefel uchel y polisi yw darparu tai diogel i'r rhai sydd fwyaf anghenus a sicrhau bod tai cymdeithasol yn cael eu hymgorffori yn rhan o gymuned gynaliadwy.

Cytuno'n gryf	53
Cytuno	35
Niwtral	6
Anghytuno	2
Anghytuno'n gryf	3

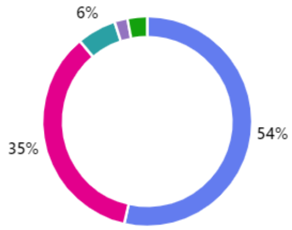

A ydych yn cytuno neu anghytuno bod angen ystyried cymunedau cymysg er mwyn eu galluogi i fod yn gynaliadwy?

Cytuno'n gryf	22
Cytuno	35
Niwtral	32
Anghytuno	5
Anghytuno'n gryf	5

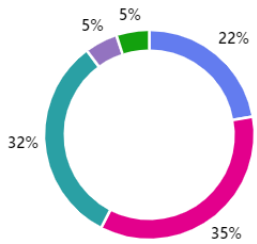

Mae’r polisi yn ceisio mynd i'r afael ag effeithiau cyflog is na'r cyfartaledd yng Ngheredigion, gan alluogi Tai Cymdeithasol i gefnogi'r teuluoedd sy'n gweithio gan dderbyn y cyflogau isaf. Bydd aelwydydd sy'n gallu dangos bod y rhent canolrif lleol ar gyfer y math o dŷ sydd ei angen arnynt yn fwy na tri deg % o'u hincwm bellach yn gymwys am ddyraniad.

Cytuno'n gryf	50
Cytuno	32
Niwtral	13
Anghytuno	2
Anghytuno'n gryf	2

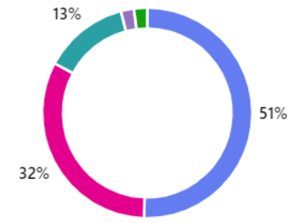

Rydym yn argymell, o ran yr angen am dai, na fydd un math o angen yn fwy na'r llall, ac y bydd dyraniad tai yn cael ei wasgaru'n gyfartal ar draws pob angen. Bydd hyn yn ein galluogi i gynnal cymunedau cymysg mewn tai cymdeithasol.

Cytuno'n gryf	27
Cytuno	34
Niwtral	22
Anghytuno	11
Anghytuno'n gryf	5

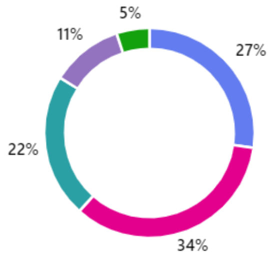

Byddwn yn rhoi blaenoriaeth ychwanegol i aelwydydd sydd â chysylltiad lleol. (gweler Cam tri, Asesu Cysylltiad Lleol).

Cytuno'n gryf	51
Cytuno	25
Niwtral	14
Anghytuno	7
Anghytuno'n gryf	2

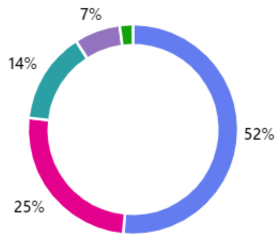

Ydych chi'n cytuno neu anghytuno â'r meini prawf cyswllt lleol?

Cytuno'n gryf	36
Cytuno	31
Niwtral	18
Anghytuno	7
Anghytuno'n gryf	6

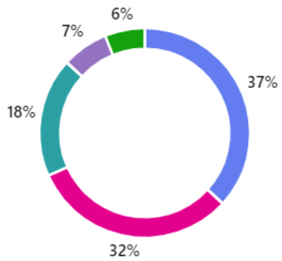

A ydych yn cytuno neu anghytuno y dylid cynnwys yr aelwydydd hynny sydd â chysylltiad lleol â phentrefi ffiniol penodol, i'w hystyried yn gymwys hefyd?

Cytuno'n gryf	31
Cytuno	37
Niwtral	23
Anghytuno	7
Anghytuno'n gryf	1

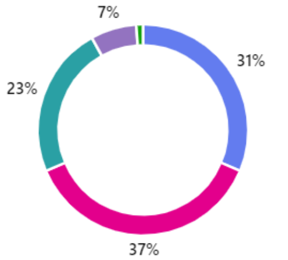

Byddwn yn rhoi blaenoriaeth is i ymgeiswyr sydd wedi ymddwyn mewn modd annerbyniol gyda'u tenantiaethau yn y gorffennol neu wedi camarwain y Cyngor yn eu cais. Mae hyn yn golygu na fyddant yn gymwys am ddyraniad yn ystod y cyfnod hynny Bydd hyn yn cael ei adolygu yn flynyddol.

Cytuno'n gryf	49
Cytuno	32
Niwtral	15
Anghytuno	3
Anghytuno'n gryf	0

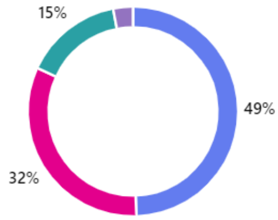

Ydych chi'n cytuno neu anghytuno â'r rhesymau dros neilltuo blaenoriaeth is fel y nodir yng Ngham dau – asesu ar gyfer blaenoriaeth is?

Cytuno'n gryf	23
Cytuno	40
Niwtral	34
Anghytuno	2
Anghytuno'n gryf	0

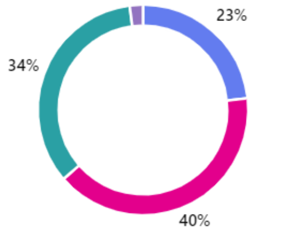

A oes unrhyw amgylchiadau eraill y credwch y dylem eu hystyried?

48
Ymatebion

Ymatebion diweddaraf
...

13 **ymatebwyr** (27%) **dywedodd angen i'r cwestiwn hwn**

Bydd eiddo'n cael ei ddyrannu yn ôl anghenion a dewis ardal, ac yna erbyn dyddiad aros. Mae hyn yn golygu y bydd pobl sydd wedi bod yn aros yn hirach yn cael ei gynnig yn gyntaf. Bydd eich dyddiad aros yn cael ei ddyrannu adeg gwneud y cais.

Cytuno'n gryf	15
Cytuno	18
Niwtral	11
Anghytuno	21
Anghytuno'n gryf	29

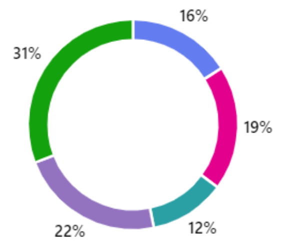

Mae'r gyfraith yn dweud bod hawl dewis rhesymol am ddyraniad gan grwpiau penodol o bobl. (Gweler Cam un, Adnabod yr angen am dai)

Cytuno'n gryf	14
Cytuno	33
Niwtral	42
Anghytuno	4
Anghytuno'n gryf	3

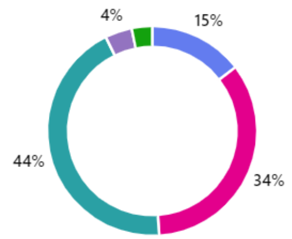

A oes unrhyw grwpiau eraill y credwch y dylem eu cynnwys fel rhai sydd mewn angen am dai?

34
Ymatebion

Ymatebion diweddaraf
...

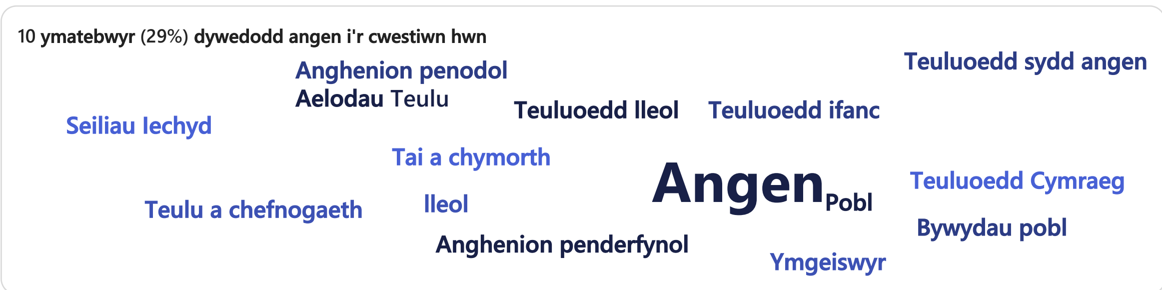

Ystyrir bod pobl sydd ag asedau neu incwm uchel yn fwy abl i ddatrys eu hanghenion tai eu hunain. O'r herwydd, byddant yn cael eu rhoi ym Mand D, lle mae'r siawns am ddyraniad yn is

Cytuno'n gryf	37
Cytuno	30
Niwtral	22
Anghytuno	3
Anghytuno'n gryf	2
Arall	5

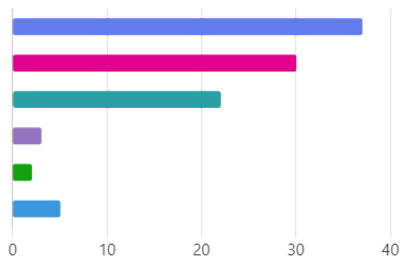

Yn gyffredinol, mae ymgeisydd angen o mlynedd o gysylltiad lleol (mae rhai eithriadau i hyn). Mae angen cymorth pellach ar aelwydydd sy'n profi digartrefedd, ac felly rydym yn cynnig, lle mae aelwyd ddigartref wedi bod yn gweithio gyda'r Cyngor am gyfnod, y bydd y meini prawf cysylltiad lleol yn cael eu newid.

Cytuno'n gryf	25
Cytuno	36
Niwtral	23
Anghytuno	7
Anghytuno'n gryf	4
Arall	3

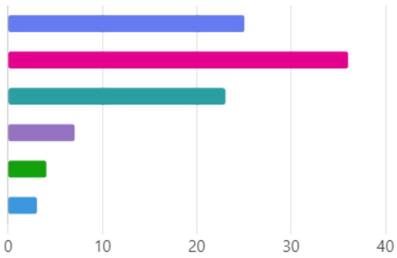

Allwch chi argymell unrhyw beth sydd heb ei gynnwys, neu welliannau?

36
Ymatebion

Ymatebion diweddaraf

A oes gennych chi unrhyw sylwadau eraill?

26
Ymatebion

Ymatebion diweddaraf
...

Ydych chi'n credu y byddai'r argymhelliad yn cael effaith gadarnhaol neu negyddol ar yr Iaith Gymraeg?

Cardarnhaol	25
Negyddol	9
Dim effaith	65

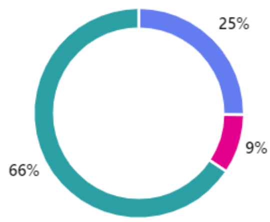

A oes gennych chi unrhyw awgrymiadau ynghylch sut y gallai'r argymhelliad hwn gael ei newid i gynyddu'r effaith gadarnhaol a lliniaru'r effaith negyddol ar yr Iaith Gymraeg?

27
Ymatebion

Ymatebion diweddaraf
...

5 ymatebwyr (19%) **dywedodd Cymraeg i'r cwestiwn hwn.**

Beth yw eich oedran?

O dan 16	0
16 - 24	5
25 - 44	35
45 - 64	37
65+	21
Gwell gennyf beidio â dweud	1

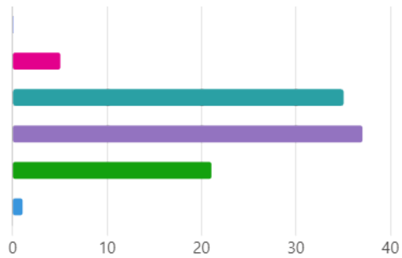

Beth yw eich hunaniaeth o ran rhywedd?

Gwryw	31
Benyw	66
Anneuaidd	0
Trawsryweddol	0
Mae'n well gennyf ddefnyddio term arall	1
Gwell gennyf beidio â dweud	1

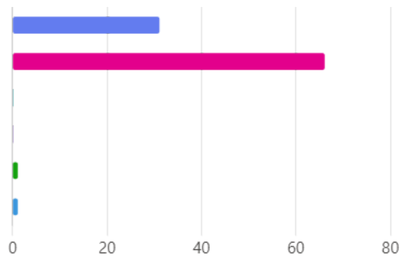

Pa un o'r canlynol sy'n disgrifio orau sut rydych chi'n meddwl amdanoch chi'ch hun?

Heterorywiol / Strêt	83
Hoyw/Lesbiaidd	3
Deurywiol	3
Cyfeiriadedd Rhywiol arall	2
Gwell gennyf beidio â dweud	7

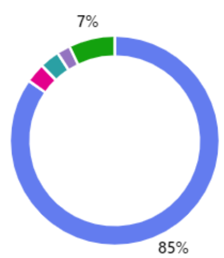

Sut fyddech chi yn disgrifio eich hunaniaeth genedlaethol?

Cymreig	39
Seisnig	16
Albanaidd	0
Gogledd Iwerddon	0
Prydeinig	34
Iwerddon	3
Cernywaidd	0
Gwell gennyf beidio â dweud	1
Arall	6

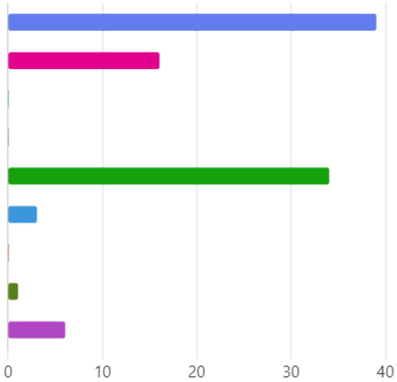

Sut fyddech chi yn disgrifio eich grŵp ethnig?

Gwyn	86
Asiaidd, Asiaidd Cymreig neu Asiaidd Prydeinig	2
Du, Du Prydeinig, Du Cymreig, Caribïaidd neu Affricanaidd	0
Grŵp Cymysg neu Aml-ethnig	4
Grŵp ethnig arall	4
Gwell gennyf beidio â dweud	3

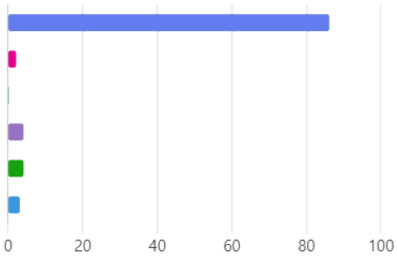

Beth yw eich grefydd neu gred?

Cristion	38
Bwdhaidd	1
Hindŵaidd	1
Mwslim	1
Sikh	0
Iddewig	0
Dim crefydd	48
Gwell gennyf beidio â dweud	8
Crefydd neu gred arall	1

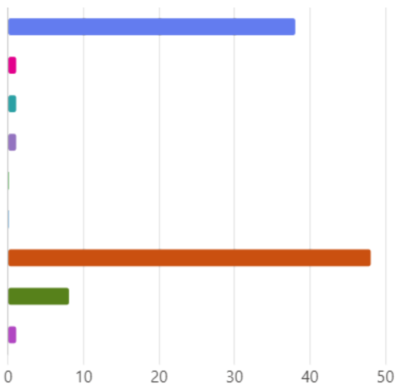

Ydych chi wedi gwasanaethu yn Lluoedd Arfog y DU o'r blaen?

Ydw, yn y Lluoedd Arfog Rheolaidd	4
Ydw, yn y Lluoedd Arfog wrth gefn	2
Na	91
Gwell gennyf beidio â dweud	1

A oes gennych gyflwr iechyd corfforol neu feddyliol neu salwch tymor hir sy'n lleihau eich gallu i gyflawni gweithgareddau o ddydd i ddydd?

Oes, mae fy ngweithgareddau o ddydd i ddydd yn gyfyngedig iawn	
Ydy, mae fy ngweithgareddau o ddydd i ddydd yn gyfyngedig ychydig	
Gwell gennyf beidio â dweud	10
Na	39

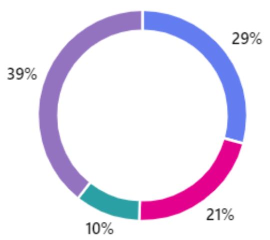

Beth yw eich dewis iaith?

Cymraeg	9
Saesneg	83
Gwell gennyf beidio â dweud	
Arall	5

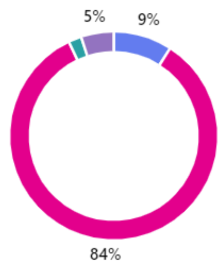

Ydych chi’n gallu deall, siarad, darllen neu ysgrifennu Cymraeg?

Deall Cymraeg llafar	36
Siarad Cymraeg	33
Darllen Cymraeg	30
Ysgrifennu Cymraeg	26
Dim un o’r uchod	42
Gwell gennyf beidio â dweud	13

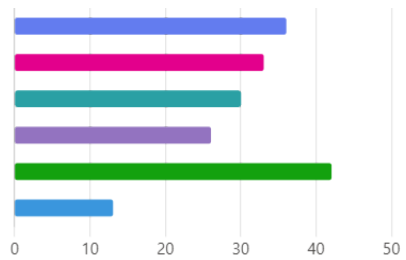

CYNGOR SIR CEREDIGION COUNTY COUNCIL

Adroddiad i'r:	**Cabinet**
Dyddiad y Cyfarfod:	**18 Chwefror 2025**
Teitl:	**Polisi Dyrannu Cyffredin**
Pwrpas yr adroddiad:	**Darparu adborth yn dilyn cyfarfod o'r Pwyllgor Trosolwg a Chraffu Cymunedau Iachach ar 22 Ionawr 2025.**

Cefndir:
Mae'r Cyngor wedi cyd-weithio gyda'i bartneriaid i adolygu'r Polisi Dyrannu ar y cyd. Mae amgylchiadau'n newid ac mae angen adlewyrchu hyn mewn polisi dyrannu diwygiedig. Mae'r galw cynyddol am Dai Cymdeithasol ynghyd â'r awydd i gynnal a chryfhau cymunedau lleol wedi ein harwain at gynnal adolygiad trylwyr o'r ffordd y mae tai yn cael eu dyrannu yn y Sir.

Mae'r polisi presennol wedi bodoli ers 2016 ac fe'i hadolygwyd yn 2019. Ers hynny, bu newid yn y dirwedd, y mwyaf amlwg o'r rhain yw prisiau tai, costau byw, ffocws Llywodraeth Cymru ar ddigartrefedd a'r cynnydd yn y galw ar y gofrestr dai a'r gwasanaeth digartrefedd.

Y Sefyllfa Bresennol:
Amlinellodd y swyddogion y sefyllfa gyfredol y cyfeiriwyd ati yn yr adroddiad a gyhoeddwyd ym mhapurau agenda 22 Ionawr 2025.

Y Camau Nesaf:
Eglurodd swyddogion hefyd, gyda chytundeb y Pwyllgor Trosolwg a Chraffu Iachach a'r Cabinet, y bydd y polisi newydd yn cael ei weithredu o 1 Ebrill 2025. Er mwyn gweithredu o fewn yr amser yma, bydd angen gwneud newidiadau i system TG y Gwasanaethau Tai, a gwaned penderfyniad mewnol y bydd y Gofrestr Tai yn cau i ymgeiswyr newydd rhwng 1 Mawrth a 31 Mawrth 2025. Bydd dyraniadau tai cymdeithasol yn parhau i gael eu cynnal o'r Gofrestr wreiddiol yn ystod mis Mawrth. Fodd bynnag, ni fydd dyraniadau yn cael eu gwneud rhwng 1 Ebrill a 14 Ebrill 2025 i ganiatáu amser i'r rhestr aros gronni ôl geisiadau a aseswyd yn erbyn y Polisi newydd. Cytunwyd ar hyn gyda'n Partneriaid Cymdeithas Tai, oherwydd yr effaith ar eu dyraniadau.

Argymhelliad / Argymhellion:
Yn dilyn trafodaeth gofynnwyd i Aelodau'r Pwyllgor ystyried yr argymhellion canlynol:

Cymeradwyo'r Polisi Dyrannu Cyffredin a derbyn yr argymhellion yn dilyn cyfnod ymgynghori a chymeradwyo ei fabwysiadu'n llawn.

Cytunodd Aelodau'r Pwyllgor i argymell bod y Cabinet yn:
1. cymeradwyo'r Polisi Dyrannu Cyffredin a derbyn yr argymhellion
2. yn dilyn diwedd y cyfnod ymgynghori a chymeradwyo'r Polisi y dylid ei fabwysiadu'n llawn.

Awgrymwyd a chytunwyd y byddai'r Cymdeithasau Tai yn cael eu gwahodd i fynychu cyfarfod o'r Pwyllgor Trosolwg a Chraffu Cymunedau Iachach yn y dyfodol i drafod ymddygiad gwrthgymdeithasol yn y Sir.

Y Cynghorydd Amanda Edwards
Is-gadeirydd y Pwyllgor Trosolwg a Chraffu Cymunedau Iachach